

TARTU ÜLIKOOL
LOODUS- JA TÄPPISTEADUSTE VALDKOND

Ökoloogia ja maateaduste instituut

Geograafia osakond

Liana Kirspuu

TALLINNA EESTI-, EESTI-VENE JA VENEKEELSETE KOOLIDE
ÕPILASTE VABA AJA RUUMIKASUTUS

Lõputöö (9 EAP)

Juhendaja: PhD Siiri Silm

Kaitsmisele lubatud

Juhendaja

Osakonna juhataja

allkiri, kuupäev

Tartu 2016

Tallinna eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste vaba aja ruumikasutus

Tänapäeval on üheks oluliseimaks sotsiaalseks probleemiks segregatsioon, sest seda peetakse ühiskonna arengut pärssivaks nähtuseks. Üks segregatsiooni fookuspunkte on etniline segregatsioon, mis püüab mõista miks ja kuidas vähemusgrupid ruumis koonduvad. Mida rohkem on etnilist segregatsiooni uuritud, seda rohkem on jõutud selgusele, et oluline on uurida inimese tegevusruumi.

Eestis on etniline vähemus venekeelne elanikkond. Käesolev töö keskendub vaba aja ruumikasutuse uurimisele erinevate Tallinna eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste hulgas. Varasemalt noorte ruumikasutust vaba aja veetmise kohtade lõikes uuritud ei ole.

Tööst järeldub, et Tallinnas elavate erinevate koolide noorte ruumikasutuses esineb erinevusi. Piirkonnad, kus vene noored vabal ajal rohkem liiguvad on erinevad võrreldes piirkondadega, kus liiguvad vabal ajal eesti noored.

Märksõnad: Segregatsioon, etniline erinevused, vaba aja ruumikasutus, etniline vähemus
CERCS kood: S230 – Sotsiaalne geograafia, S250 Demograafia

Leisure activity space usage in Estonian, Estonian-Russian and Russian language schools in Tallinn

Nowadays one major social problem is segregation, cause it inhibits development of the society. One of the main focus points in segregation is ethnic segregation. Ethnic segregation tries to find out why and how different minorities segregate. More there's studied about segregation, more there's realisation on how important it is to study about peoples' activityspace usage.

In Estonia ethnic minority is Russian-speaking people. This thesis focuses on leisure space usage among different students in Estonian, Estonian-Russian and Russian language schools in Tallinn. There are no researches done on such topic before. So it's important to study more about it.

Through research analysed in this thesis it gets confirmed that leisure activity space use is different amongs Russian youth who studies and lives in Estonia. Areas where different nationalities move aren't the same and it's clear sign of ethnic segregation among Russian youth, compared to Estonians.

Key words: Segregation, ethnic differences, activity space, ethnic minority

CERCS code: S230 – Social geography, S250 Demography

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. TEOREETILINE ÜLEVAADE	7
1.1. Etniline segregatsioon ja selle põhjused	7
1.2. Ruumikasutus, inimestele olulised ja tähenduslikud kohad.....	9
1.3. Ruumikasutuse etnilised erinevused	10
2. ANDMED JA METOODIKA.....	12
2.1. Andmed.....	12
2.2. Metoodika	14
3. TULEMUSED.....	16
3.1. Sageli külastatavad kohad.....	16
3.2. Vaba aja veetmise kohad.....	20
3.3. Meeldivad ja mitte meeldivad kohad	27
ARUTELU JA JÄRELDUSED.....	32
KOKKUVÕTE	34
SUMMARY.....	36
TÄNUAVALDUSED.....	37
KASUTATUD KIRJANDUS.....	38
LISA 1 – Küsitluse ankeet.....	42

SISSEJUHATUS

Tänapäeval on järjest aktuaalsemaks teemaks, mida inimgeograafia uurib, segregatsioon. Lihtsalt öeldes tähendab segregatsioon, inimgeograafias, ruumilist eraldumist. Segregatsiooni võib uurida lähtudes inimeste sotsiaal-majanduslikust staatusest, vanusest, rahvusest, elukoha paiknemisest, vaba aja veetmisest jms. Segregatsiooni, kui nähtust, peetakse ühiskonnas sotsiaalseks probleemiks, mis pärsib ühiskonna arengut.

Segregatsioon ehk rahvastiku gruppide koondumine ruumis on väga vana nähtus (Kempen, 1997). Juba 2000 aastat eKr oli Babüloonia linn jagatud kvartaliteks. Välimistesse kvartalitesse pääsesid kõik linna elanikud, linna keskmesse aga need, kelle käes oli võim – preestrid ja kuningad. Hiljem, keskaegsetes Euroopa linnades oli kesklinn mõeldud vaid kõrgklassile, ülejäänud linna äärealadel elasid vaesed (Kempen, 1997). Selline rahvastiku koondumine ei olnud küll veel rahvuste põhine, aga siiski eristas erinevad klassid teineteisest. Inimesed, kes ei kuulunud samasse klassi, ei puutunud omavahel kokku ja seda võib mingil määral nimetada varajaseks segregatsiooni ilminguks. Engels väidab, et isegi 19. sajandi Euroopa tööstuslinnades eraldusid vaesed rikastest elukohapõhiselt (Engels, 1980).

Tänapäeval on üks oluline segregatsiooni fookuspunkt – etniline segregatsioon, mille uurimine püüab mõista, kuidas ja miks vähemusgrupid ruumis üldse koonduvad ja sellega põhirahvusgrupist eralduvad. Etnilise segregatsiooni korral eraldub mingi vähemusgrupp teistest kas keeleliselt, rassiliselt või kultuuriliselt (Knox 1995). Etnilise segregatsiooni uurimisel keskendutakse põhiliselt immigrantidele ja vähemusgruppidele riigis. Uurides segregatsiooni vaadeltakse vähemusrhuvuste igapäevast ruumikasutust: töö, elukohtade ja vaba aja lõikes. Vähemusgruppide ruumilist paiknemist ja koondumist on oluline uurida, sest see aitab mõista segregatsioonist tulenevaid probleeme ja selle jaotumist ruumis.

Segregeerunud inimesed jäävad tihtipeale ühiskonnaelust kõrvale (Kempen, 1997). Inimeste ideed, uskumused ja käitumistüübid on mõjutatud sotsiaalsest keskkonnast, aga olles koondunud oma rahvuspõhiselt ja hoides ülejäänud ühiskonnast kõrvale, segregatsioon ainult süveneb. Segregatsioon vähendab võimalust, et vähemusgrupid osalevad nn. kodaniku ühiskonnas. Levib dendents, et segreerunud rahvusrühmades on kasutusel oma keel, milles omavahel suheldakse (Kempen, 1997). Oma keele kasutamise

tõttu on kohaliku keele õppimine ja mõisimine raskendatud, mis taaskord raskendab töö leidmist, ühiskonda sisse elamist. Kehvemad võimalused tööturul suurendavad riski vaesuses elamiseks. Vaesuse tõttu on piirkonnad, kuhu vähemusrühmad elama asuvad tihti ülejäanud ühiskonna poolt tõrjutud, kuna neil piirkondadel on ebameeldiv maine.

Mitte alati pole segregatsiooni peetud ühiskonnale negatiivseks ja ühiskonna arengut pärssivaks nähtuseks. On olnud aegu, kus segregatsiooni, kui nähtuse tekkimisele on sihilikult kaasa aidatud. George C. Wallace algatas 1963. aastal Alabama kuberneriks kandideerides kampaania, millega ta oli otseselt mustanahaliste vastu. Kampaania oli populaarne, kuna sellel ajal Ameerikas mustanahalisi diskrimineeriti. Wallace on oma 14. jaanuaril 1963, aastal peetud kõnes öelnud: „Segregatsioon praegu, segregatsioon homme, segregatsioon igavesti.“ Wallace pooldas segregatsiooni, rõhutades oma valimiskõnes, kuidas segregatsioon ei kao kuhugi ning kuidas mustanahalised jäävad ja peavad alati olema alati valgenahalistest inimestest eraldatud.

Tänapäeval on jõutud järeldusele, et segregatsioon on siiski sotsiaalne probleem, mille tekkimist ühiskonnas ei tohi soodustada. Sellepärast püüavad inimgeograafid järjest rohkem selgitada segregatsiooni kui nähtust ja selle tekkimise põhjuseid, ning leida sellele negatiivsele ühiskonna nähtusele ka lahendusi. Peamiselt on segregatsiooni uuringutes käsitletud elukohtasid, nende paiknemist ning sellest tulenevat segregatsiooni. Segregatsiooni on võimalik vaadelda ka tegevuspõhiselt, lähtudes tegevuskohtadest (Arentze et al, 2000). Üheks tegevuskohaks, mida on võimalik uurida, on vaba aja ruumikasutus, mis keskendub ruumile, kus vähemusrühmad veedavad oma vaba aega väljaspool kodu ja töökohti.

Ruumikasutuse uurimine vaba aja lõikes on väga oluline, sest vabal ajal on inimesed oma liikumises rohkem vabad ja neil on võimalik minna piirkondadesse, kuhu nad ise soovivad. Vabal ajal saab inimene ise otsustada, kuhu ta läheb (Shinew et al, 2004). Varasemalt on ruumilist segregatsiooni vaba aja lõikes uuritud peamiselt lähtudes avalike ruumide (pargid jms) kasutamisest ja võrreldud erinevate etniliste gruppide käitumist ruumis (Dixon et al, 2005).

Peamiselt keskendutakse vaba aja segregatsiooni uurimisel avaliku ruumi kasutamisele, sest selle põhiline eesmärk on aidata linnaplaneerijaid linna muutmisel meeldivamaks kõigile etnilistele gruppidele. Erinevast rahvusest kooli õpilaste vaba aja ruumikasutust, julgen väita, pole inimgeograafid väga süvitsi uurinud. Käesolev töö püüab segregatsiooni

mõista juba rohujuure tasandil, keskendudes etnilisele segregatsioonile Tallinnas elavate noorte seas. Peamine vähemusgrupp Eestis on vene keelt rääkiv etniline vähemus - veneelaste osatähtsus moodustab 25,2% kogu Eesti rahvastikust ning 36,8% kõigist Tallinna elanikest (STAT, 2011). Venekeelt rääkivad inimesed on Eestis tähtsad, sest moodustavad suuruselt teise rahvusgrupi. Antud töö käsitleb venekeelset elanikkonda etnilise vähemusena.

Käesoleva töö eesmärk on teada saada, millised on Tallinna eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste vaba aja ruumikasutuse erinevused kodulinna Tallinnas ja mujal Eestis.

Lähtuvalt eesmärgist on püstitatud järgmised uurimisküsimused:

- Millised on erinevused sageli külastatavate kohtade paiknemises?
- Millised on erinevused vaba aja veetmise kohtade paiknemises?
- Millised on erinevused meeldivate ja mitte meeldivate kohtade paiknemises?

1. TEOREETILINE ÜLEVAADE

1.1. Etniline segregatsioon ja selle põhjused

Tänapäevases globaliseeruvast maailmast, kus rändevood suurenevad ja seetõttu suurenevad ka etnilised pinged erinevate rahvusgruppide vahel teatud regioonides, on etniline segregatsioon peamisi sotsiaalseid probleeme (Silm, Ahas, 2014). Etniline segregatsioon on protsess, mille tõttu etnilised grupid eralduvad teistest oma igapäevases ruumikasutuses. Teisisõnu tähendab see, et mingid etnilised grupid eelistavad elada, töötada ning veeta oma vaba aega piirkondades, kus on nendega samad etnilised grupid (Musterd, Kempen, 2009; Ellis et al, 2004).

Segregatsiooni põhjustajatenast tuuakse välja neli peamist tegurit, milleks on diskrimineerimine (*discrimination*), ebasoodsad tingimused (*disadvantages*), eelistused (*preferences*) ja sotsiaalsed kontaktid (*social contacts*) (Johnston, 2007). Kõik need tegurid on määravaks etniliste vähemusgruppide segregatsioonile ühiskonnas. Üheks segregatsiooni põhjustajaks on diskrimineerimine (Allen, Turner, 2012). Enamusrahvus on ühiskonnas ülekaalus ja sellega tunduvad vähemusrahvusele ähvardavamad, surudes vähemusrahvusi ühiskonnas alla poole. Enamusrahvused on domineeriva teguviisiga ja sellega surutakse vähemusrahvused ruumi teatud osadesse, kus vähemusrahvus end kindlamalt tunneb. Tekib etniline segregatsioon.

Teiseks segregatsiooni mõjutavaks teguriks on ebasoodsad tingimused. Vähemusrahvused puutuvad uues keskkonnas kokku ebasoodsate tingimustega. Neil on raskem leida tööd, mis tagaks neile väga hea sissetuleku. Vähemusrahvused on ühiskonna suhtes alaväärsemas seisus (Allen, Turner 2012). Saades hakkama väiksema elatustasemega puudub neil ligipääs kallimatesse elurajoonidesse, tihtipeale on ka nende elamistingimused kehvemad, mis kõik tingib omakorda suuremat segregatsiooni. Ebasoodsad tingimused raskendavad ja muudavad lausa võimatuks inimestel oma olukorda parandada (Mehretu, 2000).

Kolmandaks teguriks on eelistused. Vähemusrahvused eelistavad elada oma rahvuskaslaste läheduses (Allen, Turner, 2012; Ellis et al, 2004), tundes ennast kindlamalt ja kaitstumalt diskrimineerimise eest. Osaliselt eraldatud elamumaa pakub mõningast kaitset ja turvatunnet halvaksapanu ja diskrimineerimise eest, peegeldades tihtipeale

vabatahtlikku valikut, mida etnilised grupid eelistavad, valides elukohta (Allen, Turner, 2005). Tihtipeale tunneb sisseränannu ennast ebamugavalt olles ainukene teisest rahvusest, eriti kuna nende keeleoskused jäävad vajaka. Immigrandind võivad tunda end ohustatuna, kuna puudub teadmine, kas nad on teretulnud või mitte. Lisaks on väga oluline aspekt see, et vähemusrahvused eelistavad elada sama kultuuri ja keeletaustaga inimeste läheduses (Allen, Turner, 2012; Macy, Rijt, 2006). Tihtipeale toimub nendes piirkonades ka vähemusgruppidele omane kultuuri huvitgevus, seal on rahvuslikud poed, koolid mis võimaldavad õppida omas keeles. Just nende eelpoolnimetatud põhjuste tõttu eelistavad sisserännanud valida elamiseks paiga kus nende etniline grupp on esindatud (Macy, Rijt, 2006).

Neljas faktor, mis segregatsiooni põhjustab on sotsiaalsed kontaktid. Info eluaseme, töökohtade kohta liigub tihtipeale inimeselt inimesele. Näiteks Aafrika Ameeriklastel, kelle segregatsioon on peamiselt tingitud diskrimineerimisest, puuduvad tihedad sotsiaalsed sidemed erinevate sotsiaalsete gruppidega ja selle tõttu on neil elus raskem hakkama saada väljaspool enda rahvuslikku kogukonda (Ellis et al, 2004). Rahvuslikust kogukonnast väljapoole kolimine ei tule tihtipeale kõne alla, jäädakse kogukonda paikseks. Sellise eluviisi puhul ei saagi tekkida uusi sotsiaalseid kontakte, mis tagaks parema elu. Mitmete uuringute tulemusel on leitud, et informatsioon pakutavate töökohtade kohta liigub läbi suhtevõrgustike, mis on määratud suguluse, rassi, rahvuse või vanuse alusel (Ellis et al, 2004). Sellise info liikumise teel võibki juhtuda, et info töökohtadest liigub ainult läbi teatud kontaktide, mis tingib selle et lõpptulemusel tekib ka töökohtades segregatsioon.

Lisaks neile neljale tegurile, on kindlasti oluline segregatsiooni tekitaja mõningate Euroopa riikide välispoliitika, mille eesmärgiks on meelitada riiki inimesi erinevatest riikidest, pakkudes neile soodsaid elamistingimusi. Selline välispoliitika on tekitanud etniliste gruppide ruumilise segregatsiooni probleemid paljudele Euroopa riikidele ja linnadele (Musterd, Fullaondo, 2008). Siinkohal on heaks näiteks Pariis, mis on tuntud oma etniliste vähemuste poolest, näiteks on seal palju sisserändajaid Alžeerias ja teistest Põhja-Aafrika riikidest, samas leidub seal ka palju immigrante Portugalist (Valk, 2005). Londonis on kaks väga suurt rahvusvähemuste rühma, keda kutsutakse mustadeks, kes moodustavad ligikaudu 8% linna kogurahvastikust ja sama suur protsent India immigrante (Valk, 2005). Mõned Skandinaavia linnad, nagu Stockholm, on avanud oma ukseid Jugoslaavia, Iraani, Iraagi, Somaalia, Etioopia ja Tšiili pagulaste ees.

1.2. Ruumikasutus, inimestele olulised ja tähenduslikud kohad

Inimeste ruumiline käitumine on mõjutatud mingitest tegevustest, nende asukohtadest ja tegevuskaaslastest. Tegevusi viivad inimesed läbi mingites tegevuskohtades, mida võib vaadelda tegevusruumi (*activity space*) all (Golledge et al, 1997). Ruumikasutuse puhul uuritakse inimese tegevusruumi. Tegevusruumiks nimetatakse kogu ruumi, mida inimene oma igapäevases liikumises kasutab (Wang et al, 2012). Tegevusruumi alla kuuluvad kodu, töö, kool ja teised igapäevaselt külastatavad asutused ning vaba aja veetmise kohad (Golledge, 1997). Inimeste igapäevane ruumikasutus algab kodust ja lõppeb kodus (Wang et al, 2012). Vahepeal läbitakse mitmeid tegevusrume: käikse töö, koolis, poes, huviringides jne. Tegevusruumi uurimisega püütakse mõista valikuid, mida inimesed teevad kui ruumis liiguvad (Gilbert 1997). Tegevusruumi uurimine on pannud uurijaid mõistma, et elukohapõhised uuringud jäävad väheseks mõistmaks inimeste tegelikku ruumikasutust (Wang et al, 2012). Väga oluline on lisaks elukohtadele ja töökohtadele uurida ka inimeste vaba aja ruumikasutust.

Seni teostatud ruumikasutusuuringud näitavad, et inimestevahelistel suhetel ja omavahelisel suhtlusel on väga suur roll inimeste ruumilisel liikumisel (Carrasco et al 2006). Inimeste omavaheline suhtlemine moodustab sotsiaalse võrgustiku. Sotsiaalne võrgustik, mis on suurem suunab inimesi osalema rohkemates tegevustes ning liikuma rohkemates kohtades, see omakorda viib inimeste ruumikasutuse suurenemiseni (Viry 2012). Igapäevases ruumikasutuses on inimestel vahemaad lühemad ja liikumissagedus on kõrgem, samas nädalavahetustel kasutavad inimesed ruumi laiaulatuslikumalt (Nutley et al, 1995).

Igapäevases ruumikasutuses omistavad inimesed osadele kohtadele tähendusi. Tähenduslike kohtade leidmise eesmärk on eristada tähenduslikud kohad paikadest, mis on lihtsalt tähtsad igapäeva elus (Zhou, 2007). Me viibime igapäevaselt oma kodus, me käime töö, viime lapsi lasteaega kooli, külastame toidupoe – see aga ei tähenda, et need kohad on meile ka tähenduslikud. Tähenduslike kohtade leidmisel ollakse huvitatud just konkreetsetest paikadest ja kohtadest, mis on konkreetse inimese jaoks olulised. See tähendab, et tähenduslike kohtade leidmisel ei saa teha üldistusi laiemale rahvale (Krämer, 1995). Piisavalt suure hulga inimeste tähenduslike kohtade leidmisel on võimalik välja tuua mõningaid ühiseid jooni, aga kindlasti ei saa väiksema uurimuse puhul teha üldistusi laiemale massile.

1.3. Ruumikasutuse etnilised erinevused

Ruumiline segregatsioon võib avalduda etnilise segregatsioonina siis, kui eraldunud sotsiaalseteks gruppideks on rahvusrühmad (Knox 1995). Ruumikasutus on üks vähe uuritud etnilise segregatsiooni valdkond. Peamised teemad, kus segregatsiooni uuritud on elukohad ja töökohad. Vaba aja segregatsiooni uurimine on suhteliselt vähe uuritud teema, eriti kogu vaba aja ulatuses (Silm, Ahas, 2014). Tavaliselt keskendutakse vaba aja uurimisel üksikutele kohtadele näiteks pargid.

Elukohad on etnilise segregatsiooni puhul üks kõige rohkem uuritud valdkond. Samas on elukohtade uurimine ka väga oluline, sest inimeste päevased liikumised algavad kodust ja ka lõppevad kodus (Wang et al, 2012). Üldiselt näitavad uuringud, et etnilised vähemused elavad rohkem vaesemates piirkondades (Allen, Turner 2012). On leitud, et Euroopa linnades on elukoha põhine segregatsioon väiksem, kui see on Ameerikas (Musterd 2005). Mõned uuringud on leidnud, et elukohapõhine etniline segregatsioon on suurem vanades tööstuslinnades (Allen, Turner, 2012). Eesti puhul võib näiteks tuua Ida-Virumaa, kus Nõukogude ajal tööstus õitses ja kuhu Venemaalt inimesi sisse toodi. Tänapäevaks on seis selline et 80,5% Ida-Virumaa rahvastikust moodustavad venelased (STAT 2011).

Töökohtade puhul on leitud, segregatsioon võrreldes elukohtadega on väiksem, kuna inimesed on tolereerivad tööl mitmekesisust paremini (Ellis et al, 2004). Samas on ka leitud, et töökohta segregatsioon on seotud elukohtade segregatsiooniooniga. Etnilised vähemused leiavad tihtipeale töö tänu sotsiaalsetele sidemetele samas etnilises rahvusgrupis olevate inimestega (Wang, 2010). Töölt koju liikumises on leitud, et vähemusrahvused kasutavad rohkem ühistranspordi võimalusi ühest kohast teise liikumiseks, kui seda teevad enamusrahvusesse kuuluvad inimesed (Gobster, 2002).

Vaba aja veetmise kohtade lõikes läbi viidud etnilise segregatsiooni uuringud keskenduvad peamiselt mingile ühele vaba aja veetmise võimalusele. Põhiliselt keskendutakse mingite ühiskasutatavate objektide uurimisele nagu näiteks linnapargid (Gobster, 2002; West, 1989), golfi väljakud (Gobster 1998) või rahvuspargid (Johnson et al 1998). Vaba aja ruumikasutuse etniliste erinevuste uuringutega on leitud, et enamus rahvused on liikuvamad, reisisid kaugemale, külastades rohkem rohealasiid ja loodust (Dwayer, 1994). Erinevatest vaba aja ruumikasutuse uuringud on leidnud, et erinevad etnilised vähemusgrupid külastavad väiksema ulatusega vaba aja veetmise võimalusi, jäädes rohkem oma kodupiirkonda (Peters 2008). Näiteks püüdis Gobsteri uurimus (Gobster, 2010) aru saada kas Chicagos linnapargi kasutamisel esineb segregatsiooni, kuna seda

külastavad etniliselt erinevate grupid. Peamine uurimismeetod, mida ta kasutas oli intervjuu. Erinevatest rahvusgruppidest pargikülastajatega viidi läbi intervjuu ja see aitas mõista uurijaid, kus pargi piirkondades erinevad rahvusgrupid peamiselt liiguvad. Vahetu suhtluse teel pargi külastajatega selgus, et erinevad etnilised rahvusgrupid eelistavad liikuda erinevates pargi osades. Tööst järeldus, et isegi pealtnäha lihtsas vaba aja veetmise ruumis nagu seda on park, esineb segregatsiooni. Erinevate rahvuste uurimine on oluline, kuna see aitab paremini kujunda integratsioonipoliitikat ja aidata kaasa segregatsiooni, kui negatiivse nähtuse, vähenemisele ühiskonnas.

Elukohtade ja töökohtade põhist segregatsiooni on võimalik uurida kasutades rahvaloenduse andmeid. Vaba aja ruumikasutust uurida on raskem, kuna juba kogutud andmeid napib. Sellepärast keskendutakse vaba aja uuringutes peamiselt ühele vaba aja veetmise võimalusele ja põhiliselt kogutakse andmeid küsitluse meetodil (Johnson et al 1998). Uued meetodid, mida tänapäeval on kasutama hakatud võimaldavad uurida vaba aja ruumikasutust laiemalt. Näiteks võimaldab mobiilpositsioneerimine ja sellega kogutud andmestik uurida vaba aja ruumikasutust laiemalt, kui ainult ühe tegevuse piires (Silm, Ahas, 2014).

2. ANDMED JA METOODIKA

2.1. Andmed

Uuringu läbi viimiseks oli esmalt oluline leida Tallinna linnaosa, kus on nii eesti, eesti-vene kui ka vene keeleõppega koole. Eesti, eesti-vene ja vene keeleõppega koolide kaasamine antud uuringusse on oluline, kuna erineva keeleõppega koolide puhul on võimalik näha, kui hästi ühiskonda integreerunud on vähemusrahvused. Eeldada võiks, et eesti-venekeelse kooli õpilased on paremini ühiskonda integreerunud ja nende vaba aja ruumikasutus sarnaneb pigem eestikeelse kooli õpilaste ruumikasutusele. Samas oli ka oluline leida kõik õpilased ühest linnaosast, sest siis on neil samad võimalused ruumikasutamisel.

Lähtudes antud kriteeriumist osutus sobivaks Mustamäe linnaosa, kuna seal linnaosas on kõik kolm erinevat keeleõppega kooli olemas. Kõikide Mustamäe koolidega võeti ühendust ja küsitlus viidi läbi kolmes koolis, kellega kõige kiiremini küsitluse läbiviimise aeg kokku lepidi. Välja valitud koolideks osutusid: Tallinna Saksa Gümnaasium (eesti kool), Tallinna Mustamäe Realgümnaasium (eesti-vene kool) ning Tallinna 53. Keskkool (vene kool).

Küsitlus viidi läbi vastavalt eelpool nimetatud koolide 9. klassides, kuna selleks klassiks on geograafias läbitud ka Eesti geograafia teema ja mentaalne kaart nii Eesti kui Tallinna kohta on palju avaram. Küsitluses osalesid vastavate klasside õpilased, kes küsitluse päeval koolis viibisid. Kõigi küsitluses osalenud isikute andmed on antud töös konfidentsiaalsed.

Kokku osales küsitluses 77 Mustamäe linnaosas õppivat 9. klassi noort. Vastanud jagunesid järgnevalt: eesti koolis 28 vastanud, nendest 11 poissi ja 17 tüdrukut; vene koolis 24 vastanut, nendest 14 poissi ja 10 tüdrukut; eesti-vene koolis vastanuid kokku 25 ja nendest 14 poissi ja 11 tüdrukut (tabel 1). Eesti koolis olid vastanud ainult eesti rahvusest, vene koolis ainult vene rahvusest. Eesti-vene koolis olid valdavas enamuses vastanutest venelased: 11 poissi ja 9 tüdrukut ning eestlasi oli 3 poissi ja 2 tüdrukut. Eesti-vene koolis on ülekaalus vene rahvusest õpilased, aga sellegi poolest õpivad eesti-vene koolis ka eesti rahvusest õpilased. Kokku osales küsitluses rohkem vene rahvusest õpilasi, aga see aitab paremini hoomata venelaste, kui vähemusrahvuse vaba aja ruumikasutust.

Tabel 1. Küsitluses osalenud eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste sooline jaotus.

	EESTI KOOL	EESTI-VEENE KOOL	VEENE KOOL
Poiss	11	14	14
Tüdruk	17	11	10
Kokku	28	25	24

Koostatud küsitlus viidi läbi 2016. aasta aprilli kuu jooksul eelpool mainitud Mustamäe koolides. Küsitluse ankeet ise oli eesti keelne, nii eesti, eesti-vene kui ka venekeelsete koolide õpilaste jaoks. Vajadusel aitas keelebarjääri vähendada klassis viibiv geograafia õpetaja, kes õpilastele küsimusi lahti aitas seletada. Enne küsitluse täitma asumist selgitati terve küsitluse ankeet koostaja poolt õpilastele lahti, kindlustamaks, et kõik küsimustest ühte moodi aru saavad.

Küsitlus hõlmab kolme peamist osa, mis lähtuvad sissejuhatuses püstitatud uurimisküsimustest: 1) sageli külastavate kohtade paiknemine, 2) vaba aeg veetmise kohtade paiknemine ning 3) meeldivate ja mitte meeldivate kohtade paiknemine. Küsimused ankeedis on seatud loogiliselt, pidades silmas täitmise lihtsust. Seega ankeet ise on jaotatud nii, et esimene osa on ruumikasutus Tallinnas ja kõik sellega seotud. Teine osa on ruumikasutus Eestis ja kõik sellega seotud. Küsitlus käsitleb vaba aja veetmise kohtadena huviringe, poode ning sõbrade ja sugulaste elukohti. Eesti puhul vaba aja veetmise kohti ei küsitud, küsiti ainult sagedasti külastatavaid kohti, mida õpilased vähemalt 3 korda aastas külastavad. Meeldivate ja mitte meeldivate kohtade puhul tuli välja tuua kohad, kus ise on käidud ja mis vastavalt kas on või ei ole meeldinud. Küsitluse ankeediga on võimalik tutvuda lähemalt lisa 1.

2.2. Metoodika

Metoodiliselt on küsitluse tulemused kokku võetud tabelitesse ja tulpdiagrammidesse, kus on esitatud sagedusjaotused kooli tüüpide kaupa. Tulpdiagrammide puhul on sagedusjaotustele vastavad absoluutarvud toodud protsentide juurde sulgudes. Absoluutarvud näitavad konkreetset vastanute arvu vastava küsimuse juures. Küsitluses osalenud õpilaste arv ei olnud nii suur, seega on oluline absoluutarvud alles jätta, näitamaks kui suure osa mingis protsendis see tegelikult moodustab. Protsendiga on iga küsimuse juures näidatud sagedusjaotust vastava kooli kõigist vastanutest.

Küsitluses osalenud õpilaste koolid paiknevad kõik Mustamäe linnaosas. Tallinna Haridusamet määrab elukohajärgse kooli arvestades esmajärjekorras elukoha lähedust koolile. Teisejärguliselt arvestatakse ka vanemate soove ning seda kas õed-vennad käivad samas koolis (Tallinna Haridusamet, 2016). Tallinna Haridusameti määrusest tulenevalt saab eeldada, et enamus Mustamäel õppivaid noori ka elab Mustamäel. Ning sellest tulenevalt ka veedab oma vaba aega rohkem Mustamäe linnaosas.

Käesoleva töö puhul on analüüsitud sagedamini külastatavaid kohti Eestis. Kõigepealt selgitati välja õpilased, kes üldse Tallinnast välja sõidavad. See selgitati välja kahe küsimusega: 1) Kas sõidad nädalavahtuseks Tallinnast välja? ja 2) Kas sõidad koolivaheaegadel Tallinnast välja? Nende kahe küsimuse tulemusel sai antud analüüsist välja arvatud need õpilased kes mõlemale küsimusele eitavalt vastasid (tabel 2 ja tabel 3). Kahe küsimuse analüüsi tulemusel arvati Eestis sageli külastatavate kohtade tulemustest välja 8 õpilase vastused, seega sageli Eestis külastatavate kohtade puhul on analüüsitud 70 õpilase vastuseid, vastavalt: 24 eesti kooli, 22 eesti-vene kooli ning 23 vene kooli õpilase vastuseid.

Tallinn antud töös, on küsitluses osalenute kodulinn, seega enamus vaba aja veetmise võimalustest (poed, huviringid, sõbrad, sugulased) leiab aset Tallinnas. Antud töö peab vaba aja all silmas aega ja kohti, mil õpilased ei viibi koolis ega oma elukohas. Käesolevas töös on küsitud poegade, huviringide, sõprade ja sugulaste külastamist, sest need neli oli kõige esmasemad vaba aja veetmise võimalused, mida enamus noori võib vabal ajal teha. Vaba aja veetmiste puhul küsiti õpilaste käest sagedust, kui tihti mingit kohta külastatakse ja linnaosa, kus seda külastatakse. See andis piisava esmase ülevaate, saamaks teada mis piirkondades vabal ajal Tallinnas liigutakse. Eesti puhul vaba aega eraldi käesolevas töös ei uurita, kuna küsitluses osalenud õpilased vaba aja veetmise võimaluste lõikes nii palju

väljaspool Tallinnat ei käi. Väljaspool Tallinna olevad kohad on toodud välja kategooria “muu” all.

Meeldiv või ebameeldiv koht on suhteline mõiste. Inimesed hindavad kohti meeldivateks ja ebameeldivateks erinevate kriteeriumite põhjal. Käesolev töö ei defineerinud õpilaste jaoks selgelt välja, mida pidada silmas mingi koha meeldivuse või ebameeldivuse all. Vastanud said ise enda jaoks välja mõelda mis kohad meeldivad ja mis neile ei meeldi.

Kogu analüüsi vältel eristatakse erinevate koolide õpilasi koolide põhiselt, kuna see annab täpsema ülevaade erinevate koolide õpilaste vaba aja ruumikasutusest. Kuna eesti koolis on õpilased ainult eestlased, vene koolis ainult venelased siis edaspidises töö analüüsis rahvust nendes koolides ei ole rõhutatud. Tulemused antud töös on toodud koolide põhiselt, mitte rahvuste põhiselt. Antud töö püüab aru saada kas eesti-vene kool on sarnasem eesti koolile, kuna seal võiks olla suurem integreerumise potentsiaal võrreldes vene kooliga.

3. TULEMUSED

3.1. Sageli külastatavad kohad

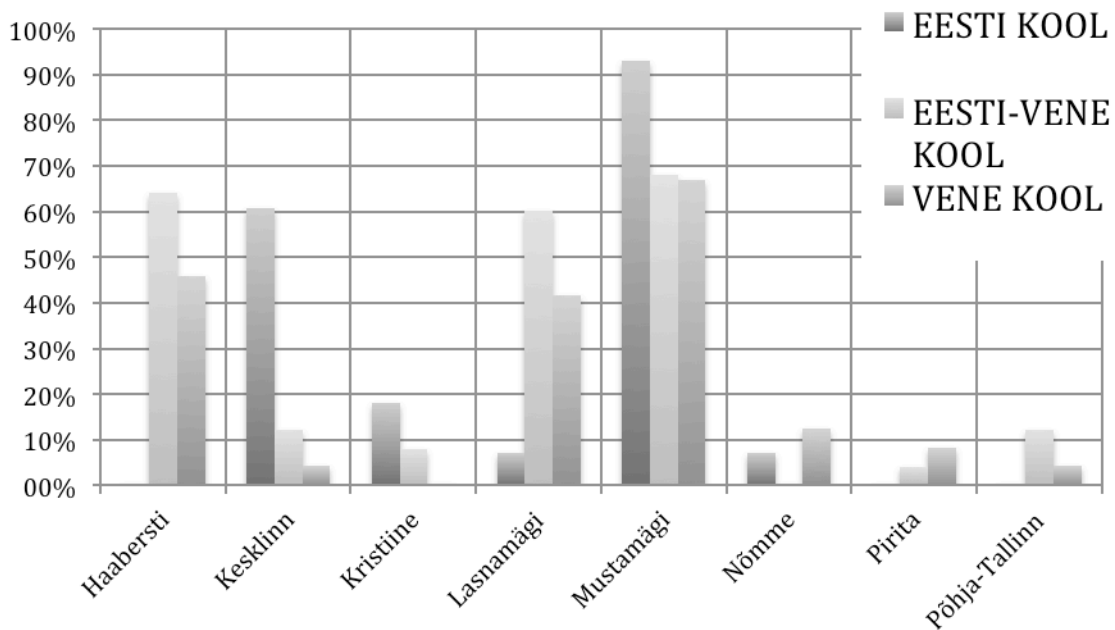
Sageli külastatavad linnaosad Tallinnas

Analüüsid linnaosasisid, mida õpilased külastavad vähemalt kolm korda nädalas selgub, et Mustamägi on ainukene linnaosa, mida nii eesti, eesti-vene kui ka vene koolide õpilased kõige rohkem külastavad. Eesti kooli õpilastest käib vabal ajal Mustamäel 92,9% (26), eesti-vene kooli õpilastest 68,0% (17) ning vene kooli õpilastest 66,7% (16) (joonis 1).

Teisel kohal on külastatavuselt Haabersti. Linnaosa külastatavust vaadates on näha, kuidas eesti kooli õpilased ei külasta seda nädalas nii tihti, samas kui eesti-vene kooli õpilastest külastavad Haabersti linnaosa 64,0% (16) ning vene kooli õpilastest 45,0% (11). Põhja-Tallinna linnaosas ei käi samuti eesti kooli õpilased üle 3 korra nädalas, samas eesti-vene kooli õpilastest käib seal 12,0% (3) ning vene kooli õpilastest käib seal 4,2% (1). Haabersti ja Põhja-Tallinn on linnaosad, kus elab rohkem venelasi, kui eestlasi. Ilmselt on see ka põhjus, miks vene rahvusest õpilased rohkem nendes linnaosades käivad. Ka Pirita linnaosa on selline, mida eesti kooli õpilased rohkem kui 3 korda nädalas ei külasta, samas eesti-vene kooli õpilastest külastab seda 4% (1) ning vene kooli õpilastest 8,3% (2) (joonis 1).

Lasnamäe linnaosas käib vähemalt 3 korda nädalas 7,1% (2) eesti kooli õpilastest, samas kui eesti-vene kooli õpilastest käib seal 60,0% (15) ning vene kooli õpilastest käib Lasnamäel 41,7% (10). Lasnamäe linnaosas on 71,6% elanikest venelased, ning see võib olla põhjus, miks seal linnaosas eesti-vene ja vene kooli õpilased rohkem käivad. Nõmme linnaosas käib vähemalt kolm korda nädalas 7,1% (2) eesti kooli õpilastest ja sama moodi käib seal ka 12,5% (3) vene kooli õpilastest. Eesti-vene kooli õpilasi vähemalt 3 korda nädalas Nõmme linnaosas ei käi (joonis 1).

Kesklinnas muutub külastatavus vastupidiseks – kui eelnevalt mainitud linnaosades oli valdavalt ülekaalus eesti-vene ja vene kooli õpilaste külastatavus, siis Kesklinnas käib vähemalt kolm korda nädalas 60,7% (17) eesti kooli õpilastest, ainult 12,0% (3) eesti-vene kooli õpilastest ning 4,2% (1) vene kooli õpilastest. Krsitiine linnaosas käib vähemalt kolm korda nädalas 17,9% (5) eesti kooli õpilastest ning 8,0% (2) eesti-vene kooli õpilastest. Vene kooli õpilasi Kristiines rohkem kui 3 korda nädalas ei käi (joonis 1).

Joonis 1. Eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste poolt kõige sagedamini (vähemalt 3 korda nädalas) külastatavate Tallinna linnaosade osatähtsused.

Sageli külastatavad maakonnad Eestis

Uurides, kui palju õpilasi nädalavahetustel Tallinnast välja sõidab, siis selgub, et eesti kooli õpilastest sõidab nädalavahetustel välja 36,0%. Eesti-vene kooli õpilastest sõidab nädalavahetuseks Tallinnast välja 28,0%. Vene koolide puhul on osakaal nendest õpilastest, kes välja sõidavad kõige väiksem: 13,0% (tabel 2).

Tabel 2. Eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste jagunemine lähtudes sellest, kes sõidavad nädalavahetuseks Tallinnast välja.

Kas sõidab nv Tln välja	EESTI KOOL		EESTI-VEENE KOOL		VENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
JAH	10	36,0%	7	28,0%	3	13,0%
EI	18	64,0%	18	72,0%	21	87,0%
KOKKU	28	100%	25	100%	24	100%

Vaadates õpilaste jagunemist lähtudes sellest, kui paljud sõidavad Tallinnast välja koolivaheaegadel, siis on selgelt näha, et osakaal õpilastest kes vaheaegadel Tallinnast välja sõidavad on suurem. Selgub ka, et on ka neid kes ei sõida isegi koolivaheaegadel

Tallinnast välja. Eesti kooli õpilastest sõidab koolivaheajal Tallinnast välja 86,0%. Eesti-vene koolide õpilastest sõidab vaheaegadel Tallinnast välja 88,0%. Vene koolide õpilastest sõidab kõige suurem osakaal vaheaegadel Tallinnast välja – 96,0% vastanutest (tabel 3).

Tabel 3. Eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste jagunemine lähtudes sellest, kes sõidavad koolivaheajal Tallinnast välja.

Kas sõidab vaheajal Tln välja	EESTI KOOL		EESTI-VEENE KOOL		VEENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
JAH	24	86,0%	22	88,0%	23	96,0%
EI	4	14,0%	3	12,0%	1	4,0%
KOKKU	28	100%	25	100%	24	100%

Kokku on õpilasi, kes vähemalt kord aastas Tallinnast väljaspool käivad 90,9% ehk absoluutarvuna 70 õpilast. Nende põhjal on tehtud ka analüüs maakondade külastavuse kohta.

Eesti kooli õpilased külastavad kõige tihedamini Saare maakonda – 33,3% (8) vastanutest. Pärnu maakonda külastab 29,0% (7) vastanutest. Jõgeva maakonda külastab 25,0% (6) vastanutest. Tartu maakonnas käib 20,8% (5) vastanutest. 12,5% (3) vastanutest käib vähemalt kolm korda aastas Harju, Lääne-Viru ja Järva maakonnas. Lääne maakonnas käib 8,3% (2) küsimusele vastanud eesti kooli õpilastest ning 4,2% (1) vastanutest käib Võru ja Hiiu maakonnas (joonis 2).

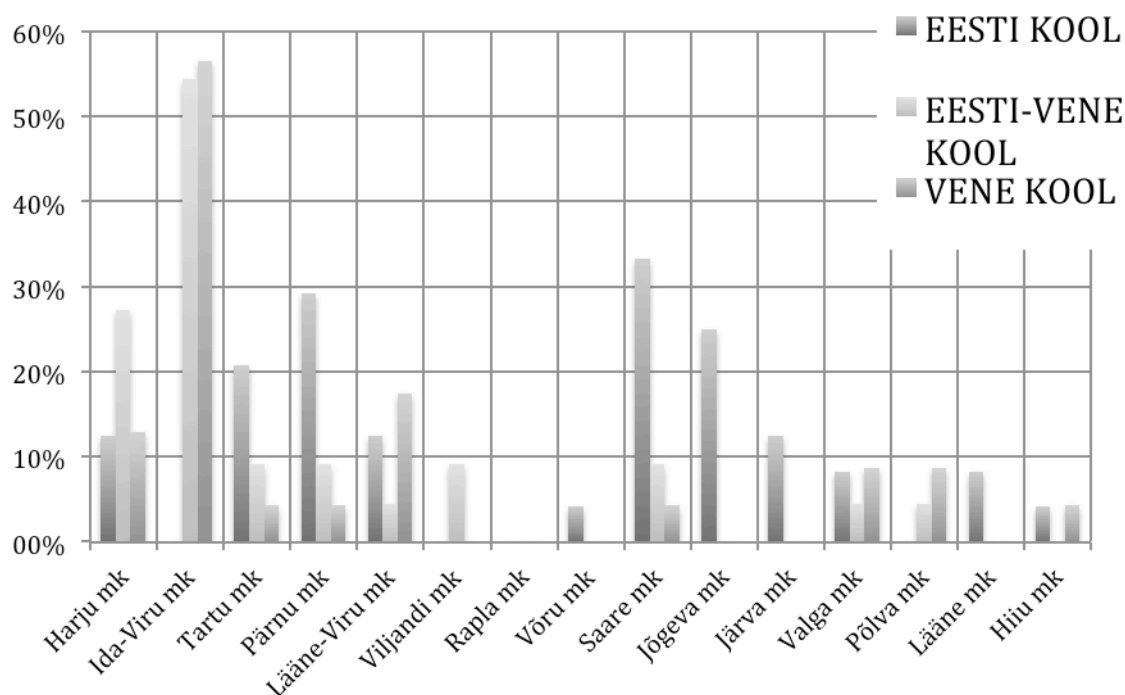
Eesti-vene kooli õpilastest käib kõige rohkem – 54,5% (12) Ida-Virumaal. 27,3% (6) eesti-vene kooli õpilastest käib vabal ajal Harju maakonnas. 9,1% (2) eesti-vene kooli õpilastest käib Viljandi, Tartu, Pärnu ja Saare maakonnas. Lääne-Viru, Valga ja Põlva maakonnas käib 4,5% (1) vastanutest (joonis 2).

Vene kooli õpilastest käib kõige rohkem vastanuid – 56,5% (13) Ida-Virumaal. Lääne-Virumaal käib 17,4% (4) küsimusele vastanud vene kooli õpilastest. Harju maakonda külastab 13% (3) vastanutest. Valga ja Põlva maakonnas käib 8,7% (2) vene kooli õpilastest. Lõpuks 4,3% (1) vastanutest käib külastab Tartu, Pärnu ja Hiiu maakonda (joonis 2).

Küsites maakondi, mida õpilased külastavad vähemalt kolm korda aastas, selgub et kõige väiksem erinevate maakondade arv on vene kooli õpilastel – keskmiselt külastab

venekeelse kooli õpilane 1,2 maakonda aastas. Kõige laiem erinevate maakondade hulk on eesti kooli õpilastel – keskmiselt 2,7 maakonda aastas ning eesti-vene kooli õpilane külastab 1,9 maakonda aastas. Selgelt on näha, kuidas venelastel on suurem liikumine Ida-Eesti suunal, samas kui eestlastel on suurem liikumine Lääne-Eesti suunal. Üsna võrde osakaal kõikide koolide õpilasi käib Harju maakonnas, aga see on ka loogiline, kuna Tallinn paikneb Harju maakonnas.

Selgelt eristub välja see, et vene rahvusest õpilaste jaoks on populaarsemad maakonnad Ida- ja Lääne-Virumaa. Põhjuseks võib olla see, et põhiline osa Eesti venekeelsest elanikkonnast elab just nendes maakondades. Eestlaste jaoks on populaarsemad maakonnad Saare maakond, Pärnu maakond ja Tartu maakond. Need maakondades on ülekaalus eestikeelne elanikkond.

Joonis 2. Maakonnad, mida küsitluses osalenud eesti-, eesti-vene ja venekeelsete kolide õpilased külastavad kõige sagedamini (vähemalt 3 korda aastas). Protsendid näitavad osakaalu nendest vastanutest, kes Tallinnast välja sõidavad.

3.2.Vaba aja veetmise kohad

Käesolev töö keskendub vaba aja ruumikasutamisel, Tallinnas, neljale peamisele kohale, mida noored külastada võivad. Nendeks neljaks kohaks on: huviringid, poed ning sõbrade ja sugulaste elukohad. Linnaosati nende kohtade külastamist uurides on võimalik saada esmane ülevaade kohtadest, mida erinevate koolide erinevast rahvusest õpilased vabal ajal külastavad.

Huviringide külastamine

Antud küsitluses osalenud õpilastest käib huviringides 67 % kõigist vastanutest. Huviringides käib 29,0% eesti kooli vastanutest (tabel 4). Tabelist 4 on näha, et 52,0% huviringides käijaid on eesti-vene kooli õpilaste hulgas. Kokku vene kooli õpilasi, kes huviringides käivad on 79,0% vastanutest (tabel 4). Huviringide asukoha paiknemise puhul on vaadeldud 52 õpilase ehk 67% kõigi vastanute liikumist Tallinna linnaosades.

Tabel 4. Eesti-, eesti-vene ja vene koolide õpilaste huviringides käimise osakaal.

Huviringis käimine	EESTI KOOL		EESTI-VENE KOOL		VENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
JAH	20	71,0%	13	52,0%	19	79,0%
EI	8	29,0%	12	48,0%	5	21,0%
KOKKU	28	100%	25	100%	24	100%

Huviringide puhul on oluline ka silmas pidada, et osadel õpilastel on rohkem kui üks huviring, kus iganädalaselt käiakse. Valdaval enamusel on 1-2 huviringi, kus iganädalaselt käiakse. Eesti kooli õpilastest on 85,0% 1-2 huviringi ja 3-4 huviringi on 15,0% õpilastest. Eesti-vene kooli õpilastel on kõigil 1-2 huviringi. Vene kooli õpilastest 89,0% on 1-2 huviringi ning 11,0% on 3-4 huviringi, kus iganädalaselt käiakse.

Tabel 5. Huviringide arvud ühel õpilasel. Vaadeldud 52 küsitluses osalenud õpilase vastuseid, kes huviringides käivad.

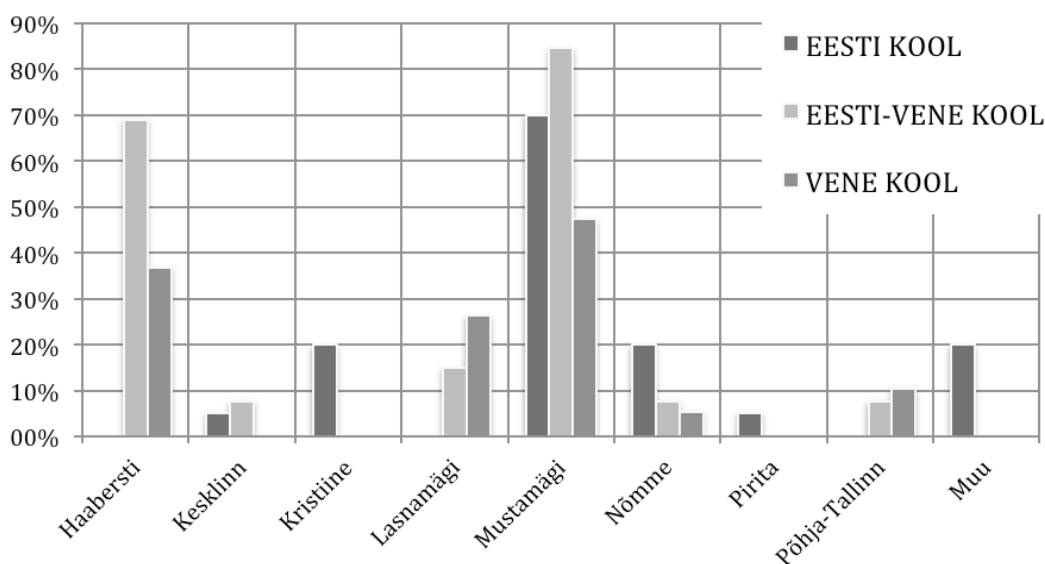
Huviringide arv	EESTI KOOL		EESTI-VENE KOOL		VENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
1-2 huviringi	17	85,0%	13	100%	17	89,0%
3-4 huviringi	3	15,0%	0	0,0%	2	11,0%
KOKKU	20	100%	13	100%	19	100%

Kõige rohkem käivad Mustamäe koolide õpilased huviringis just Mustamäel (joonis 3). See võib olla tingitud põhjusest, et kõige rohkem küsitlusele vastanuid elab Mustamäe linnaosas. Kindlasti mõjutab Mustamäe populaarsust ka see, et koolid, kus vastanud käivad asuvad selles linnaosas ja nii on lihtsam õpilastel peale kooli minna edasi huviringidesse.

Kooli tüüpide põhiselt vaadates selgub, et eesti koolide õpilastest 70,0% (14) käib huviringis Mustamäel. Nõmme ja Kristiine linnasas käib huviringis 20,0% (4) vastanutest. Lisaks käib 5,0% (1) vastanutest huviringides ka Kesklinnas ja Pirital (joonis 3).

Eesti-vene koolide õpilastest 84,6% (11) käib huviringides Mustamäel. Haabersti linnaosas käib 69,0% (9) vastanutest. Lasnamäe linnaosas käib 15,0% (2) eesti-vene kooli õpilastest. Kesklinnas, Nõmmel ja Põhja-Tallinn käib 7,7% (1) kõigist eesti-vene kooli vastanutest vastanutest (joonis 3).

Vene kooli õpilastest käib 47,4% (9) huviringides Mustamäel. Haabersti linnaosas käib huviringides 36,8% (7) vastanutest. Lasnamäel käib 26,3% (5) vene kooli õpilastest. Seoseid saab leida elukoha paiknemise vahel (joonis 3). Nendes piirkonades on suurem venekeelne elanikkond ja siit võib tulla ka põhjus, miks antud piirkonades huviringides rohkem käiakse. Elukohtade ja huviringide paiknemise vahel saab tuua seoseid, kuna mõlemal juhul on eri rahvustel populaarsed eri linnaosad. Vastavalt eestlase jaoks Mustamäe, Kristiine ja Nõmme ning venelaste jaoks Mustamäe, Haabersti ja Lasnamäe.

Joonis 3. Huviringide asukohad erinevate koolide õpilastel. Joonisel toodud osatähtsused näitavad osakaalu nendest õpilastest, kes huviringides käivad.

Poodide külastamine

Poodide külastuse puhul selgus, et kõik vastanud külastavad poode vähemalt 2 korda nädalas. Poodide külastus sagedusega on võimalik näha, kui tihti ühe nädala jooksul õpilased erinevatesse linnaosadesse satuvad. Keskmiselt käiakse poes 2-4 korda nädalas. Vähesed vastanud käivad poes 5 korda nädalas. Kõige rohkem õpilasi, kes poes 5 korda nädalas käivad on eesti-vene kooli õpilased – 32,0%. Kõige vähem – 0,0% on vene kooli õpilaste hulgas (tabel 6).

Tabel 6. Poodide külastamise sagedus.

Sagedus	EESTI KOOL		EESTI-VE NE KOOL		VE NE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
2 korda nädalas	24	85,7%	25	100%	11	45,8%
3-4 korda nädalas	21	75,0%	14	56,0%	16	66,7%
5... Korda nädalas	3	10,7%	8	32,0%	0	0,0%

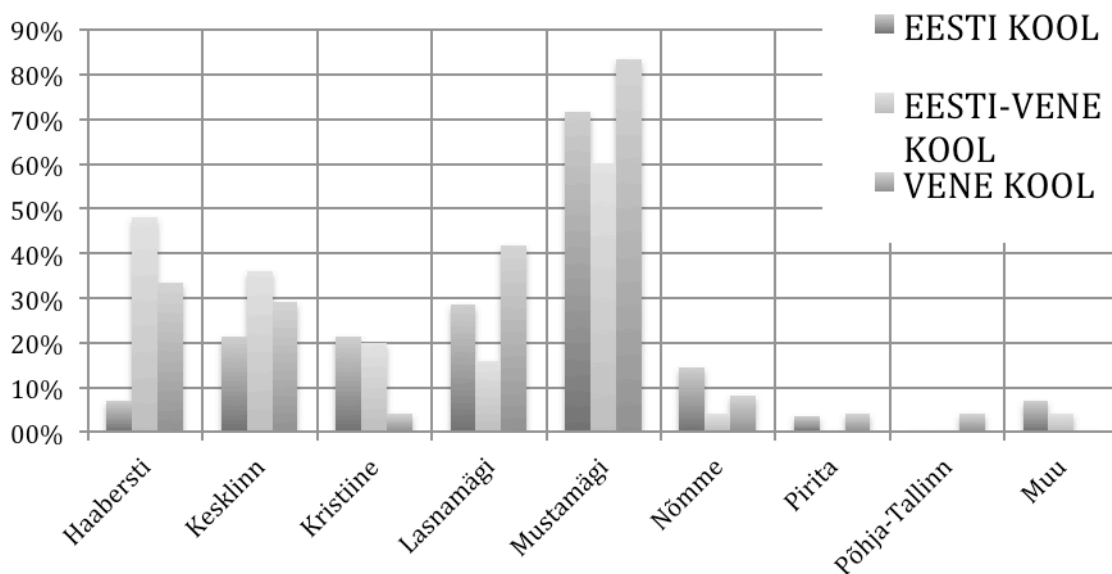
Kõige populaarsem linnaosa, kus õpilased poes käivad on Mustamäe. 71,4% (20) eesti kooli õpilastest, 60,0% (15) eesti-vene kooli õpilastest ning 83,0% (20) vene kooli õpilastest (tabel 10). Mustamäe populaarsust saab seostada sellega, et kõige rohkem vastanuid ilmselt elab Mustamäel, samuti asuvad vastanute koolid Mustamäel ning ka huviringid, mida peale kooli külastatakse asuvad suurel osal vastanutel Mustamäel (joonis 4).

Eesti kooli õpilased käivad lisaks Mustamäele ka Lasnamäel – 28,6% (8) sealsetest õpilastest käib Lasnamäel poes (joonis). See võib tingitud olla Ülemiste Keskuse asukohast. Ülemiste Kaubanduskeskus asub Ülemiste asumis, aga Lasnamäe linnaosas. Ankeete analüüsid olid väga paljud Ülemiste Keskuse linnaosaks pannud Ülemiste, mitte Lasnamäe – kus Ülemiste Keskus tegelikult asub. Võrdselt 21,4% (6) vastanutest käib poes Kesklinnas ja Kristiines. Nõmme linnaosas käib poes eesti kooli õpilastest 14,3% (4). Haabersits ja Pirital käib kõige vähem eestlasi poodides – 7,1% (2) (joonis 4). Haabersti asukoha mõningast täituvust on võimalik seletada sellega, et seal linnaosas asub teine suur Kaubanduskeskus Rocca Al Mare.

Eesti-vene koolis õppivatest õpilastest käib kõige rohkem õpilasi poes Mustamäel – 60,0% (15) vastanutest. Haaberstis käib poes 48,0% (12), taaskord saab seda seletada suure kaubanduskeskuse asukohaga ja kindlasti ka sellega, et seal piirkonnas elab rohkem

venekeelseid inimesi. Kesklinnas käib 36,0% (9) eesti-vene kooli õpilastest. Kristiines käib vähem õpilasi – 20,0% (5) ning Lasnamäel 16,0% (4). Nõmmel käivate eesti-vene kooli õpilaste osakaal on kõige väiksem – 4,0% (1) vastanutest (joonis 4).

Vene kooli õpilased, sarnaselt eesti ja eesti-vene koolide õpilastele, käivad kõige rohkem poes Mustamäel – 83,3% (20) vene kooli õpilastest. 41,7% (10) vene kooli õpilastest käib poes Lasnamäel. Sama moodi võib siinkohal tuua välja Ülemiste Keskuse, millel on hea ühendus kõigi teiste linnaosadega. 33,3% (8) vastanutest käib Haabersti linnaosas. Kesklinnas käib poes 29,2% (7) vene kooli õpilastest. Kesklinnale järgneb Nõmme, kus käib 8,2% (2) vastanutest ja lõpuks tulevad Pirita, Põhja-Tallinn ja Kristiine, kus kõigis käib 4,2% (1) vastanutest (joonis 4). Venelased külastavad kõige rohkem Mustamäge, Haabersti ja Lasnamäge. Nende linnaosade rohke külastatavus võib olla tingitud sellest, et teised vaba aja tegevused (huviringid, sõbrad, sugulased) paiknevad vene kooli õpilastel Haaberstis ja Lasnamäel.

Joonis 4. Erinevate koolide õpilaste kõige enam külastatavate poodide asukohtade jaotused linnaosati.

Sõbrade külastamine

Küsitlusest selgus, et sõpru külastatakse valdavalt 1-2 korda nädalas. 60,7% eesti kooli õpilastest, 80,0% eesti-vene kooli õpilastest ning 100% vene kooli õpilastest külastavad sõpru 1-2 korda nädalas. 3-4 korda nädalas külastab oma sõpru 46,4% eesti kooli õpilastest, 50% eesti-vene kooli õpilastest ning 20,8% vene kooli õpilastest. 5 ja rohkem

kordi nädalas külastab oma sõpru 7,1% eesti kooli õpilastest, 16% eesti-vene kooli õpilastest ning 8,3% vene kooli õpilastest (tabel 7).

Tabel 7. Sõprade külastamise sagedus. Protsent näitab osakaalu 77st vastanust.

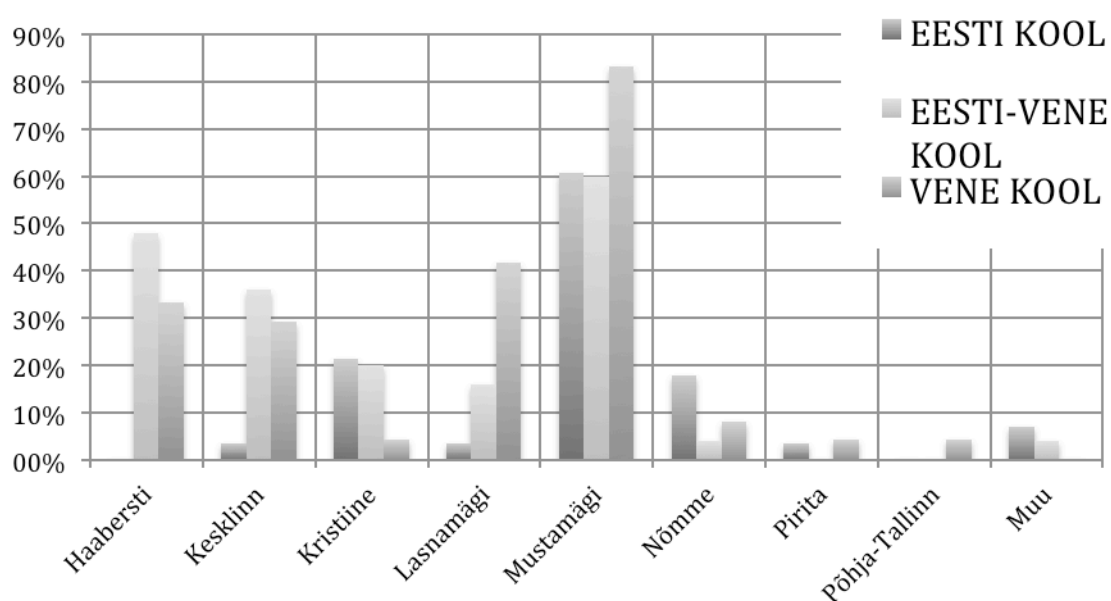
Sagedus	EESTI KOOL		EESTI-VENE KOOL		VENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
1-2 korda nädalas	17	60,7%	20	80,0%	24	100%
3-4 korda nädalas	13	46,4%	14	50,0%	5	20,8%
5-... Korda nädalas	2	7,1%	4	16,0%	2	8,3%

Taaskord selgub, et kõige rohkem sõpru külastavad kõikide koolide õpilased Mustamäel. Oma sõpru Mustamäel külastavad 60,7% (17) eesti kooli õpilastest, 60,0% (15) eesti-vene kooli õpilastest ning 83,3% (20) vene kooli õpilastest. Põhjus on ilmselt tingitud sellest, et kõige rohkem vastanuid elab, käib huviringis ja külastab poode just selles linnaosas. Kui enamus tegevusi leiab aset Mustamäel, siis on ka loogiline tulem see, et sõbrad elavad valdavalt Mustamäel.

Lisaks Mustamäele külastavad eesti kooli õpilased Kristiine linnaosa – 21,4% (6) õpilastest käivad vähemalt 1-2 korda nädalas sõpradel külas Kristiines. Nendes linnaosades on suurem osakaal eestlasi ja ilmselt luuakse ka oma sõbrad eestlaste hulgas. Kolmandal kohal on Nõmme linnaosa, kus käib oma sõpradel külas 17,9% (5) vastanutest. Võrdselt 3,6% (1) vastanutest külastavad eesti kooli õpilased oma sõpru Kesklinnas, Lasnamäel ja Pirital. Väljaspool Tallinnat, (Laagri ja Peerti alevikus) käib sõpradel külas 7,1% (2) vastanutest (joonis 5).

Eesti-vene kooli õpilased käivad lisaks Mustamäe linnaosale sõprad külas ka Haaberstis – kokku 48,0% (12) vastanutest. Haaberstis on valdav elanikkond vene keelne, mis võib olla põhjus, miks eesti-vene kooli eestlased õpivad selles koolis ja omandavad haridust mõlemas keeles ja omavad sõpru, kes elavad linnaosas, kus valdav elanikkond on venelased. Kesklinnas käib külas 36,0% (9) eesti-vene kooli õpilastest. 20,0% (5) vastanutest käib sõpradel külas Krsitiines ning 16,0% (4) vastanutest külastab sõpru Lasnamäel. 4,0% (1) eesti-vene kooli vastanutest käib sõpradel külas Nõmmel ja ka väljas pool Tallinnat (joonis 5).

Vene koolis õppivatest õpilastest 41,7% (10) külastab oma sõpru Lasnamäe linnaosas. Lasnamäest järgmine linnaosa, kus oma sõpru külastatakse on Haabersti linnaosa - 33,3% (8) õpilastes külastab sõpru seal. Nagu eelpool mainitud, siis Lasnamäe ja Haabersti linnaosa on valdavas enamuses venelaste linnaosad. Ilmselt on oma rahvuskaaslaste seas rohkem sõpru, sellest ka põhjus, miks enamus sõpru just nendes kahes linnaosas paiknevad. 29,2% (7) vastanutest külastab oma sõpru Kesklinnas. Nõmme linnaosas käib 8,2% (2) vastanutest oma sõpradel külas. Põhja-Tallinnas, Pirital ja Kristiines käib sõpradel külas 4,2% (1) kõigist vastanutest (joonis 5).

Joonis 5. Külastatavate sõprade asukohad. Protsent näitab vastava kooli kõigist vastanutest.

Sugulaste külastamine

Sugulaste puhul selgus, et kõigil õpilastel ei ole sugulasi, kes Tallinnas elavad. Kokku 21,4% eesti kooli, 20% eesti-vene kooli ning 29,2% vene kooli vastanutest ei oma sugulasi, keda Tallinnas külastada. Peamiselt külastatakse sugulasi 1-2 korda nädalas – 39,3% eesti kooli vastanutest, 64,0% eesti-vene kooli vastanutest ning 62,5% vene kooli vastanutest. 3-4 korda nädalas külastab sugulasi 17,9% eesti kooli õpilastest, 28% eesti-vene kooli õpilastest ning 20,8% vene kooli õpilastest. Rohkem kui 5 korda nädalas külastab oma sugulasi 12,0% eesti-vene kooli õpilastest (tabel 8).

Tabel 8. Eesti-, eesti-vene ja venekeelsete õpilaste sugulaste külastamise sagedus. Protsent näitab osakaalu 77st vastanust, kes küsitluses osalesid.

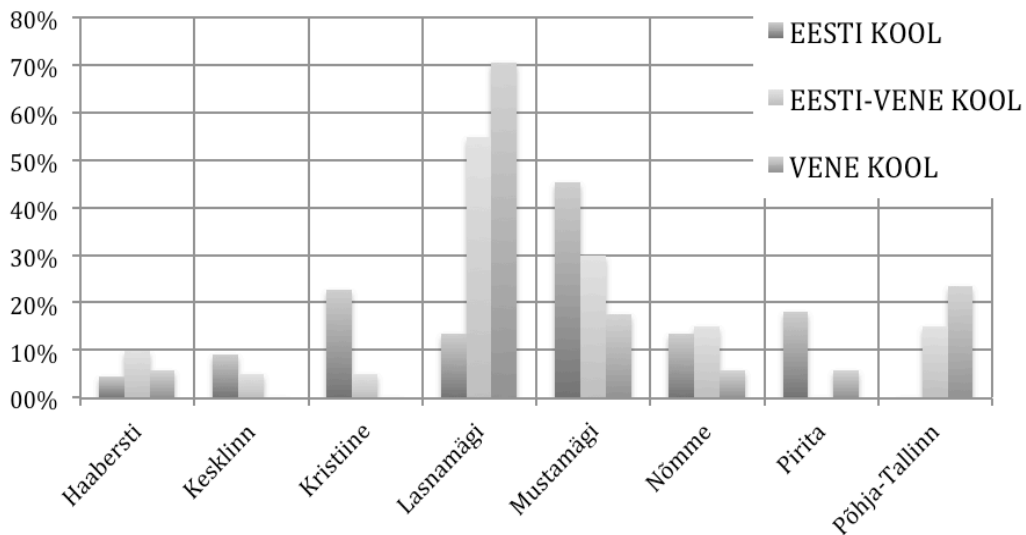
Sagedus	EESTI KOOL		EESTI-VEENE KOOL		VEENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
1-2 korda nädalas	11	39,3%	16	64,0%	15	62,5%
3-4 korda nädalas	5	17,9%	7	28,0%	5	20,8%
5-... Korda nädalas	0	0,0%	3	12,0%	0	0,0%
Ei ole sugulasi Tallinnas	6	21,4%	5	20,0%	7	29,2%

Sugulaste asukohtade paiknemise puhul tuleb silmas pidada, et on vaadeldud 59 õpilase vastuseid, kuna kokku 18 õpilast vastas, et neil ei ela sugulasi Tallinnas (tabel 8).

Eesti kooli õpilased külastavad kõige rohkem sugulasi Mustamäel – 45,5% (10) vastanutest. Mustamäele järgneb Kristiine linnaosa, kus külastab sugulasi 22,7% (5) vastanutest. Pirita linnaosas külastab sugulasi 18,2% (4) vastanutest. Lasnamäe ja Nõmme linnaosas külastab sugulasi 13,6% (3) vastanutest ning 9,1% (2) vastanutest käib sugulastel külas Kesklinnas. 4,5% (1) vastanutest käib sugulastel külas Haaberstis. (joonis 6)

Eesti-vene kooli õpilased külastavad kõige rohkem sugulasi Lasnamäel – 55,0% (11) vastanutest. Mustamäel külastab sugulasi 30,0% (6) vastanutest. Nõmme ja Põhja-Tallinna linnaosas külastab sugulasi 15,0% (3) vastanutest. Haabersti linnaosas külastab sugulasi 10,0%(2) vastanutest. Kesklinnas ja Kristiines külastab oma sugulasi 5,0%(1) vastanutest (joonis 6).

Vene kooli õpilased külastavad kõige rohkem sugulasi Lasnamäel – 70,6% (12) vastanutest külastab sugulasi vähemal 1 kord nädalas Lasnamäel. Lasnamäele järgneb Põhja-Tallinna linnaosa, kus külastab sugulasi 23,5% (4) vastanutest. Mustamäel käib sugulastel külas 17,6% (3) vastanutest. Võrdselt 5,9% (1) vene kooli õpilastest külastab oma sugulasi Pirita, Nõmme ja Haabersti linnaosas (joonis 6).

Joonis 6. Eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste sugulaste asukohad Tallinnas. Protsent näitab osakaalu 59st vastanust, kelle sugulased elavad Tallinnas.

3.3.Meeldivad ja mitte meeldivad kohad

Meeldivad kohad Tallinnas

Üsna selgelt eristus kõikide vastanute jaoks meeldiva kohana Kesklinn – 78,6% eesti kooli õpilastest, 84,0% eesti-vene kooli õpilastest ning 54,2% vene kooli õpilastest töid Kesklinna ühe meeldiva kohana välja. Ilmselt võib see tuleneda sellest, et Kesklinnas on palju võimalusi vaba aega veeta – kinod, kaubanduskeskused, pargid jms. Kesklinn on linnaplaneerimisel muudetud tõmbekeskuseks. Seal asub palju erinevaid vaba aja veetmise võimalusi ja sellest ka linnaosa populaarsus vaba aja veetmisel.

Õpilaste jaoks on lisaks Kesklinnale üldiselt meeldivad kohad ka Kadriorg ning Vanalinn, mis ka asuvad Kesklinna linnaosas. Kadriorg meeldib 17,9% eesti kooli õpilastest, 12,0% eesti-vene kooli õpilastest ning 12,5% vene kooli õpilastele. Vanalinna meeldivuse töid välja 16,0% eesti-vene kooli õpilastest ning 29,2% vene kooli õpilastest. Mõlemad piirkonnad võimaldavad veeta aega eemal suurest linnakärast ja nautida natukene rahulikumat miljööd – küllap see on ka mõlema piirkonna populaarsuse põhjuseks.

Lisaks tõi 7,1% eesti kooli õpilastest välja meeldiva kohana Ülemiste keskuse. Ülemiste keskuse populaarust sai näha ka juba külastatavate poodide juures, kus 28,6% eesti kooli õpilastest vastas, et vähemalt kord nädalas Lasnamäe linnaosa poode külastavad (tabel 6).

Meeldiva kohana töid eesti koolis õpilased välja ka Pirita mereäärset piirkonda – 7,1% vastanutest peab seda meeldivaks kohaks (tabel 9).

Eesti-vene kooli õpilaste jaoks kõige meeldivam, nagu eelpool juba mainitud on Kesklinn. 84,0% vastanutest meeldib Kesklinnas oma vaba aega veeta. Lisaks meeldib 16,0% õpilastest vaba aega veeta Tallinna vanalinnas. Eraldi töid 12,0% õpilastest välja ka Kadrioru, mis sama moodi kuulub Kesklinna alla. 8% tõi aga välja Põhja-Tallinna linnaosa ning Nõmme meeldivuse. 4,0% eesti-vene kooli õpilastest meeldib Lasnamägi ja Mustamägi. Kui vaadelda absoluutarvu, siis 4,0% moodustab 1 õpilane ja võib olla, et see üks õpilane veedab oma aega antud linnaosas ja seostab antud linnaosa endale meeldivate mälestustega (tabel 9).

Vene kooli õpilaste jaoks on lisaks Kesklinnale üldiselt, meeldiv piirkond ka Tallinna vanalinn – mis samuti kuulub Kesklinna alla. Meeldivaks pidas Vanalinna 29,2% vastanutest. Põhjuseks, miks Vanalinn noortele meeldib toodi välja sealne arhitektuur, mis ülejäänud linnast eristub. 12,5% õpilaste jaoks on meeldivad kohad nii Kadriorg kui ka Pirita mereäärne piirkond. 8,3% vene kooli õpilastest peab meeldivaks Nõmme, Lasnamägi ja Mustamägi. Viimased kaks linnaosa eristuvad eestlaste vastustest (tabel 9). Põhjus võib peituda selles, et Lasnamägi ja Mustamägi piirkonnas veedavad venelased rohkem oma vaba aega.

Tabel 9. Kohad, mis küsitluses osalenutele Tallinnas meeldivad. Protsendid näitavad osakaalu vastava kooli kõigist vastanutest.

Meeldivad kohad	EESTI KOOL		EESTI-VENE KOOL		VENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
Kesklinn (Kadriorg)	5	17,9%	3	12,0%	3	12,5%
Kesklinn	22	78,6%	21	84,0%	13	54,2%
Kesklinn (Vanalinn)	0	0,0%	4	16,0%	7	29,2%
Lasnamägi (Ülemiste)	2	7,1%	0	0,0%	0	0,0%
Lasnamägi	0	0,0%	1	4,0%	2	8,3%
Nõmme	5	17,9%	2	8,0%	2	8,3%
Pirita	2	7,1%	3	12,0%	3	12,5%
Põhja-Tallinn	0	0,0%	2	8,0%	0	0,0%
Mustamägi	0	0,0%	1	4,0%	2	8,3%

Mitte meeldivad kohad Tallinnas

Kohtade puhul, mis küsitluses osalenutele ei meeldinud eristus selgelt välja Põhja-Tallinna linnaosa. Antud linnaosas paikneb Kopli piirkond, mis ei ole elanike seas kuigi hea mainega. Põhja-Tallinnat peab ebameeldivaks 9,1% eesti kooli õpilastest, 19,5% eesti-vene kooli õpilastest ning 16,9% vene kooli õpilastest (tabel 10).

Eesti kooli õpilaste jaoks on kõige ebameeldivama kohat Õismägi. 13,0% vastanutest tõid välja just selle piirkonna, kui ebameeldiva koha Tallinnas. Õismäe asub Haabersti linnaosas, kus elab palju venelasi. Lisaks on Õismäe piirkond tuntud oma suurte kortermaju täis tänavate poolest, mis võib igati jätta endast ebameeldiva mulje. 10,4% küsitluses osalenutest vastas, et Balti jaam on ebameeldiv. Lisaks tõid 9,1% vastanutest välja Lasnamäe ja eelpool mainitud Põhja-Tallinna ebameeldivuse. Kristiine ja Mustamäe linnaosa peab ebameeldivaks 1,3% vastanutest, ning 1,3% vastanutest ütles, et Tallinnas ebameeldivat kohta ei ole (tabel 10).

Eesti-vene kooli õpilaste jaoks on kõige ebameeldivam piirkond Tallinnas Põhja-Tallinn. 19,5% vastas, et neile ei meeldi antud piirkond. 9,1% tõi välja Lasnamäe ebameeldivuse ning taaskord üllatavalt 6,5% tõdes, et neil sellist kohta, mis ei meeldi Tallinnas ei ole. 2,6% vastanutest tõi välja Õismäe ebameeldivuse (tabel 10).

Vene kooli õpilaste jaoks kõige ebameeldivam piirkond, nagu eelpool mainitud on Põhja-Tallinna piirkond – 16,9% vastanutest tõi selle välja. Üllataval kompel vastas 10,4% vastanutest, et nende jaoks ühtegi ebameeldivat kohta Tallinnas ei ole. Üsna suur protsent kõigist vastanutest. Võib-olla on põhjuseks see, et vene kooli õpilased on leplikumad ja neile meeldivad kõik piirkonnad Tallinnas. Lisaks tõi 2,6% vastanutest välja ka Õismäe piirkonna ning 1,3% vastanutest Mustamäe piirkonna ebameeldivuse (tabel 10).

Tabel 10. Kohad, mis küsitluses osalenutele Tallinnas ei meeldi. Protsendid näitavad osakaalu vastava kooli kõigist vastanutest.

Mitte meeldivad	EESTI KOOL		EESTI-VENE KOOL		VENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
Põhja-Tallinn (Balti jaam)	8	28,6%	0	0,0%	0	0,0%
Põhja-Tallinn (Kopli)	7	25,0%	15	60,0%	13	54,2%
Kristiine	1	3,6%	0	0,0%	0	0,0%
Lasnamägi	7	25,0%	7	28,0%	0	0,0%
Mustamägi	1	3,6%	0	0,0%	1	4,2%
Õismägi	10	36,0%	2	8,0%	2	8,3%
Ei ole mitte meeldivat kohta	1	3,6%	5	20,0%	8	33,3%

Meeldivad kohad Eestis

Meeldivate kohtade puhul Eestis on kohtade varieeruvus laiem just eesti kooli õpilaste seas. 86,0% küsitluses osalenud eesti kooli õpilastest käib kindlasti koolivaheaegadel Tallinnast väljas, ning seetõttu oskavad nad ka rohkem kohti välja tuua, mis neile meeldivad. Kõige rohkem meeldib eesti kooli õpilastele Saaremaa – 36,0% vastanutest peab Saaremaad meeldivaks. Enamjaolt töid vastanud välja, et käivad Tallinnast väljas suvel, ning küllap on Saaremaa meeldiv sihtkoht, kus suve nautida. Tartu linn on meeldiv 25,0% vastanutest. Lisaks toodi meeldiva kohana välja ka Haapsalu ning Pärnu – mõlemad linnad meeldivad 10,7% vastanutest. Ülejäänud piirkonnad, mis välja toodi, peab meeldivaks 3,6% vastanutest – Jõelähtme, Jõgeva, Rapla, Viljandi ning Võru (tabel 11).

Eesti-vene kooli õpilaste jaoks on kõige meeldivam koht Eestis Ida-Virumaa – 56,0% vastanutest. Ilmselt on segakooli õpilased rohkem seotud vene keelse elanikkonnaga ja sellest tulenevalt ka põhjus, miks nende jaoks rohkem meeldivam on Ida-Virumaa. 8,0% toob meeldiva kohana välja Viljandi linna ja Saaremaa. 4,0% vene-eesti kooli õpilastest peab meeldivaks Pärnut, Saaremaad ning Võru linna. 20,0% ei osanud ühtegi kohta meeldivana välja tuua (tabel 11). Sama põhjus võib siin olla, mis eelpool mainitud vene kooli õpilaste puhul, et nende liikumissuund väljaspool Tallinnat on rohkem Ida-Eesti suunaline ning seepärast ei osata muid paiku Eestis kommenteerida.

Vene kooli õpilaste jaoks on kõige meeldivam piirkond Eestis Ida-Virumaa – 42,0% vastanutest tõi selle välja, kui meeldiva koha. Seostada saab seda ilmselt sellega, et käesolevas uurimuses osalenud venelastest kõige rohkem väljaspool Tallinnat käiakse just Ida-Virumaal. Võib-olla, et nende reisimine Eestis on rohkem ida suunaline ja sellepärast ei osata teisi piirkondi meeldivatena näha. Lisaks tõi üsna suur osa – 29,2% vastanutest välja vastuse, et sellist kohta mis neile Eestis meeldib ei ole. 8,3% vastanutest peab meeldivaks Hiiumaad, Tartu linna ning Lääne-Virumaad. 4,2% vastanutest tõi välja Pärnu ja Saaremaa meeldivuse (tabel 11).

Tabel 11. Kohad, mis küsitluses osalenutele Eestis meeldivad. Protsendid näitavad osakaalu vastava kooli kõigist vastanutest.

Meeldivad	EESTI KOOL		EESTI-VEENE KOOL		VEENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
Hiiumaa	2	7,1%	0	0,0%	2	8,3%
Jõelähtme	1	3,6%	0	0,0%	0	0,0%
Jõgeva	1	3,6%	0	0,0%	0	0,0%
Läänemaa	3	10,7%	0	0,0%	0	0,0%

Pärnu	3	10,7%	1	4,0%	1	4,2%
Rapla	1	3,6%	0	0,0%	0	0,0%
Saaremaa	10	36,0%	2	8,0%	1	4,2%
Tartu	7	25,0%	1	4,0%	2	8,3%
Viljandi linn	1	3,6%	2	8,0%	0	0,0%
Võru	1	3,6%	1	4,0%	0	0,0%
Ida-Virumaa	0	0,0%	14	56,0%	10	42,0%
Lääne-Virumaa	0	0,0%	0	0,0%	2	8,3%
Ei ole sellist kohta, mis meeldib	0	0,0%	5	20,0%	7	29,2%

Mitte meeldivad kohad Eestis

Eesti kooli eestlaste jaoks on kõige ebameeldivam Ida-Virumaa – 60,7% vastanutest tõi antud maakonna ebameeldivamana välja. Selgitavate põhjustena toodi välja selle, kui koledad on Ida-Virumaa linnad, lisaks toodi välja põhjusena ka venelaste rohkuse antud maakonnas. 3,6% ebameeldivamana välja Põlva ja Lääne-Virumaa. 25,0% eesti kooli eestlastest vastas, et nende jaoks sellist kohta, mis neile Eestis ei meeldi, ei ole (tabel 12).

Eesti-vene kooli õpilastest vastas, et nende jaoks ei ole ebameeldivaid kohti 76,0% kõigist kooli vastanutest. Eesti-vene kooli õpilastest 8,0% ütles, et neile ei meeldi Lääne-Virumaa ning 4,0% ütles, et neile ei meeldi Ida-Virumaa. Jõgeva, Tartu ja Valga ei meeldi 4% eesti-vene kooli õpilastest (tabel 12).

Vene kooli õpilastest 79,2% vastas et neil puudub koht mis neile Eestis üldse ei meeldi. See võib tulla sellest, et venelased ei käi väga erinevates Eesti piirkondades. 20,8% vastanutest tõi ebameeldiva kohana välja Ida-Virumaa (tabel 12).

Tabel 12. Kohad, mis küsitluses osalenutele Eestis ei meeldi. Protsendid näitavad osakaalu vastava kooli kõigist vastanutest.

Mitte meeldivad	EESTI KOOL		EESTI-VENE KOOL		VENE KOOL	
	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus	Arv	Osatähtsus
Jõgeva	0	0,0%	1	4,0%	0	0,0%
Tartu	0	0,0%	1	4,0%	0	0,0%
Valga	0	0,0%	1	4,0%	0	0,0%
Põlva	1	3,6%	0	0,0%	0	0,0%
Ida-Virumaa	17	60,7%	1	4,0%	5	20,8%
Lääne-Virumaa	1	3,6%	2	8,0%	0	0,0%
Ei ole sellist kohta, mis ei meeldi	7	25,0%	19	76,0%	19	79,2%

ARUTELU JA JÄRELDUSED

Vabal ajal, väljaspool kodu ja kooli, on inimesed oma otsustes vabad, ning võivad liikuda seal, kus ise tahavad. Sellegi poolest näitavad mitmed uuringud, et etnilised vähemusgrupid eelistavad liiguvad piirkondades, kus on nendega samast rahvusest inimesi rohkem (Silm, Ahas, 2014; Gobster 2002). Ka käesolevast uuringust selgus, et eesti koolide õpilasted liiguvad rohkem linnaosades ja maakondades, kus on suurem osa elanikkonnast eestlased. Eesti-vene ja vene koolide õpilased eelistavad vabal ajal liikuda rohkem linnaosades ja maakondades, mis on suurema venekeelse elanikkonnaga. Ilmselt on põhjuseks see, et etnilised vähemusgrupid tunnevad end turvalisemalt piirkonades, kus on rohkem nendega samast etnilisest grupist inimesi (Allen et al, 2012).

Uuringust selgus, et eesti koolide õpilased külastavad võrreldes eesti-vene ja vene koolide õpilastega Tallinnas rohkem erinevaid linnaosasid, ning rohkem maakondi Eestis. Sarnaste tulemusteni jõudsid ka oma uuringus Silm ja Ahas (2014). Kui vaada sagedamini külastatavaid, vaba aja veetmise kohti ning meeldivaid ja mitte meeldivaid kohti Tallinnas ning Eestis, siis on selgelt näha, kuidas eesti kooli õpilased on rohkem hajusalt laiali. Eesti-vene ja vene koolide õpilased on vabal ajal rohkem Tallinna ligidal või siis pigem veedavad vaba aega Ida-Eestis. Põhjuseks võib olla see, et vähemus rahvused, antud juhul venelased, eelistavad liikuda piirkondades, kus enamus inimesi on nendega samast rahvusest. Antud juhul siis pigem Ida-Eestis ja nendes linnaosades kus on suurem hulk venekeelset elanikkonda. Teisisõnu tähendab see, et etnilised vähemus grupid eelistavad veeta oma vaba aega piirkondades, kus on nendega samad etnilised grupid (Musterd, Kempen, 2009; Ellis et al, 2004; Tammaru, Kontuly, 2011).

Vähemus rahvustel puuduvad tihedad sotsiaalsed sidemed erinevate sotsiaalsete gruppidega ja selle tõttu on neil elus raskem hakkama saada väljaspool enda rahvuslikku kogukonda (Ellis et al, 2004). Seetõttu jäävad nad ka oma vaba aja ruumikasutuses oma rahvuslikku kogukonda paikseks. See pakub neile turvatunnet ja kuna turvatunne on midagi, mida inimesed vajavad, siis on ka arusaavav, miks käesolevas uuringuks meeldivate kohtadena Eestis tõid vene kooli õpilased välja Ida-Virumaa, samas kui eesti kooli õpilased pidasid seda piirkonda ebameeldivaks. Siin tuleb vastupidine nähtus esile: eesti kooli õpilased peavad Ida-Virumaad ebameeldivaks, kuna tunnevad end seal vähemusrahvusena.

Käesoleva uurimistöö tulemuste põhjal saab järeldada, et Tallinnas elavate eesti, eesti-vene ja vene koolide õpilaste vaba aja ruumikasutus Tallinnas ja Eestis on erinev. Vene koolide õpilased liiguvad rohkem piirkonades, kus venekeelse elanikkonna osakaal on suurem ja eesti koolide õpilased eelistavad piirkondi, kus eestikeelne elanikkond on suurem. Kindlasti on erinevasse etnilise gruppi kuuluvate noorte vaba aja ruumikasutus, mida tuleks tulevikus rohkem uurida ja oluline oleks kaasata uuringusse rohkem õpilasi erinevatest linnaosadest.

Antud uurimuses on kasutatud andmete kogumiseks küsitlust. Küsitluse kasutamine võimaldab hankida andmeid vaba aja ruumikasutuse kohta suurema hulga õpilaste käest. Lisaks oli küsitlusega saadud andmeid lihtsam omavahel võrrelda, sest küsitlus aitab struktureerida õpilaste poolt antavaid vastuseid. Saab ette kirjutada vastusevariante ja suunata vastajaid valima mingite linnaosade või külastussageduste vahel.

Samas kindlasti ei ole käesolevas uurimistöös kasutatud küsitlus ideaalne. Andmeanalüüsis tuli välja, et sageli külastatavate kohta puhul tõid paljud õpilased siiski välja oma kodu ja kooli asukoha, ehkki oli rõhutatud, et tegemist on vaba aja ruumikasutust puudutava küsitlusega. Need vastused tuli kõik andme analüüsist välja arvata. Küsitluse edukus sõltub kindlasti õpilaste motiveeritusest. Ankeetide sisestamisel oli näha, kuidas mõningad õpilased olid iga küsimuse puhul toonud ära ainult ühe koha, jättes mulje justkui üritasid õpilased ühe ebameeldiva kohustusega lihtsalt ühele poole saada.

Käesolevas töös oli vastanute arv, kes küsitluses osalesid, üsna väike. Väiksema valimi puhul on oluline, et vastanud täidaksid küsitlusankeete korralikult. Korralikult vastanud ankeetid tagavad parema võimaluse antud teemat uurida ja saada parem ülevaade erinevate koolide õpilaste vaba aja ruumikasutusest. Võib-olla aitaks mitme erineva meetodi kombineerimine paremini hoomata vaba aja ruumikasutust. Näiteks on tänapäeva noortel enamustel mobiilid, mis võimaldavad teha mobiilpositsioneerimist ja koguda esmased andmed selle meetodiga. Täiendavalt on võimalik koostada samale grupile, keda mobiilselt positsioneeriti ja jälgiti, hiljem küsitlus ja küsida täiendavaid küsimusi, mis aitavad paremini erinevate koolide õpilaste ruumikasutust mõista. Kindlasti võimaldaks mobiil-positsioneerimine kaasata ka suuremat hulka õpilasi antud teema uurimisse.

KOKKUVÕTE

Käesoleva töö eesmärgiks oli teada saada, millised on Tallinna eesti-, eesti-vene ja venekeelsete koolide õpilaste vaba aja ruumikasutuse erinevused kodulinna Tallinnas ja mujal Eestis. Lähtuvalt eesmärgist püstitati kolm uurimisküsimust, mis püüdsid leida erinevusi sageli külastatavate kohtade, vaba aja veetmise kohtade ja meeldivate ning mitte meeldivate kohtade paiknemises. Antud töö keskendus Mustamäel õppivate eesti, eesti-vene ja vene koolide õpilaste ruumikasutuse uurimisse. Uuringu raames viidi läbi küsitlus aprilli kuu jooksul 2016.

Eesti, eesti-vene ja vene koolide õpilaste vaba aja ruumikasutust uurides selgus, et eesti kooli õpilaste vaba aja ruumikasutus on erinev eesti-vene ja vene koolide ruumikasutusest. Eesti-vene kooli õpilaste vaba aja ruumikasutus sarnaneb pigem vene kooli õpilaste vaba aja ruumikasutusele. Ilmselt on põhjuseks see, et enamuse eesti-vene kooli õpilastest on venelased. Eesti koolide õpilased liiguvad pigem linnaosades, kus valdav osa elanike on eestlased. Eesti-vene ja vene koolide õpilased liiguvad linnaosades, kus valdav osa elanike on venelased.

Analüüsides erinevate koolide vaba aja ruumikasutust Eesti piires, väljas pool Tallinnat, selgus et eesti-vene ja vene koolide õpilased ruumikasutuses kordub sama muster. Eesti-vene ja vene koolide õpilased liiguvad pigem Ida-Eestis, sest seal on valdav osa elanikke venelased. Eesti koolide õpilased liiguvad aga rohkem hajusamalt üle Eesti ja rohkem hoiavad Lääne-Eesti poole.

Meeldivaid ja mitte meeldivaid kohti analüüsides selgus, et eesti-vene ja vene koolide õpilased on rohkem neutraalsemad. Paljud vastanud ei osanud meeldivaid või mitte meeldivaid kohti välja tuua. Need, kes meeldivad kohad välja tõid, jäid nende kohtade piiresse kus ise vabal ajal liiguvad. Eesti kooli õpilased tõid aga ebameeldivate kohtadena välja just need piirkonnad, kus venekeelse elanikkonna osakaal on suurem, kui eestikeelse elanikkonna osakaal.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Tallinnas elavate eesti, eesti-vene ja vene keelsete koolide õpilaste vaba aja ruumikasutus on erinev. Vene koolide õpilased liiguvad piirkondades, kus nendega samasse etnilisse gruppi kuuluvaid inimesi on rohkem. Eesti koolide õpilased liiguvad suuremas ulatuses, samas jäädes piirkondadesse, kus eestlasi on rohkem. Lähtudes

käesoleva töö tulemustest, saab öelda, et Tallinnas olevate eesti, eesti-vene ja vene keelsete koolide õpilaste ruumikasutus on erinev.

SUMMARY

Leisure activity space usage in Estonian, Estonian-Russian and Russian language schools in Tallinn

The aim of this thesis was to study differences in the leisure space usage between Estonian, Estonian-Russian and Russian language school students, who live in Tallinn. Guided by the aim of this thesis there were established three research questions to help to analyse this study aim. First question was to find, what are the most often visited places inbetween different school students. Second question was to find what are different free time activity spaces visited. Third question was to find out what are places different school students like and dislike. Easiest way to find answers to those questions, was questionnaire that was held in different language schools in Tallinn in Mustamäe district. Questionnaire was taken during April in 2016 among students in three different schools. Students were all from same grade and survey was in Estonian, but it was made sure all students understood it completely.

The results of the thesis show that there's clear difference between Estonian and Estonian-Russian, Russian school students leisure activity spacial usage in Tallinn. Estonian-Russian and Russian schools had more of common pattern in their free time spacial usage. Reason behind it is probably cause in Estonian-Russian school most students studying there are Russians. In result there were two patterns in free time usage. Estonian school students move more in areas that have majority of Estonians, while Estonian-Russian and Russian school students move in areas that have majority of Russians and they seem to more likely to avoid areas where Russians are minority.

Same pattern is seen in free time spacial usage in Estonia. Estonian school students move more around in wider area – all over the Estonia. Visiting more different places, but more likely avoiding East-Estonia. Estonian-Russian and Russian school students seem to only stay around Tallinn in Harju county as well as move more to East-Estonia, that's known for majority of Russians living there.

TÄNUAVALDUSED

Soovin tänada oma juhendajat, Siiri Silm, kes nii jõu kui nõuga mind juhendas ja kelle juhendamiseta see töö ei oleks valminud. Lisaks soovin tänada ka kõiki küsitluses osalenud koole ja geograafia õpetajaid, kes tulid mulle vastu ja olid nõus õppetundidest küsitluse jaoks aega pühendama. Loomulikult ei saa ma ära unustada õpilasi, kes küsitluses osalesid ja kelle vastustel käesoleva lõputöö põhineb. Lõpetuseks tahan tänada ka oma pere ja sõpru, kelle motiveerimisel ma töö lõpuks valmis sain.

KASUTATUD KIRJANDUS

1. Allen, J., Turner, E. (2005) *Ethnic residential concentrations in United States metropolitan areas*. The Geographical review 95 (2): 267-285
2. Allen, J., Turner, E. (2012) *Black-White and Hispanic-White Segregation in U.S. Counties*, The Professional Geographer, 64: 4, 503-520
3. Arentze, T., Hofman, F., van Mourik, H., Timmermans, H., Wets, G., (2000). *Using Decision Tree Induction Systems for Modeling Space-Time Behavior*. Geographical Analysis, Vol. 32(4), pp. 330-350
4. Carrasco, J.A., Miller E.J. (2006) Exploring the propensity to perform social activities: a social network approach. Transportation 33: 463-480.
5. Dixon, J., Tredoux, C., Clark, B., (2005). *On the micro-ecology of racial division: a neglected dimension of segregation*. South African Journal of Psychology, Vol. 35(3), pp. 395-411
6. Dwyer, J.F., Gobster, P. H. (1992) *Black/White outdoor recreation preferences and participation: Illinois state parks*. Northeastern Recreation Research Symposium. General Tech. Rep. NE-160, pp. 20-24. Radnor, PA: USDA
7. Ellis, M., Wright, R., Sparks, V. (2004) *Work Together, Live Apart? Geographies of Racial and Ethnic Segregation at Home and at Work* Annals of the American Geographers, 94: 3, 620 – 637
8. Engels, F. (1892/1980) *The Condition of the Working Class in England*. Moscow: Progress Publishers
9. Farber, S., Paez, A., Morency, C., (2012) *Activity spaces and the measurement of clustering and exposure: a case study of linguistic groups in Montreal* Environment and Planning A, 44(2), 315-332
10. Gilbert, M. R. (1997) *Identity, space and politics: A critique of the povry debates*. Thresholds in feminist geography: Difference, methodology, representation. New York 29-45
11. Gobster, P.H., (1998). Explanations for Minority „Underparticipation“ in Outdoor Recreation: A Look at Golf. Journal of Park and Recreation Administration, 16 (1), 46-64
12. Gobster, P.H. (2002) *Managing Urban Parks for a Racially and Ethnically Diverse Clientele*, Leisure Sciences, 24: 2, 143-159

13. Golledge, R.G., Stimson, R.J. (1997) *Spatial Behavior: a Geographic Perspective*. Guilford Press, New York
14. Golledge, R.G., Gärlin, T. (2002) *Spatial behaviour in transportation modeling and planning*. In *Transportation system planning: Methods and applications*, ed. K. Goulias. Boca Raton, FL: CRC
15. Gustafson, P. (2001) *Meanings of place: Everyday experience and theoretical conceptualizations*. *Journal of Environmental Psychology*, 21:5 – 16
16. Jacobs, L., Schenk, F. (2003). *Unpacking the cognitive map: The parallel map theory of hippocampal function*. *Psychological Review* 110 (2): 285–315
17. Johnston, R. (2000). "Human Geography". In Johnston, Ron; Gregory, Derek; Pratt, Geraldine et al. *The Dictionary of Human Geography*. Oxford: Blackwell. pp. 353–360
18. Johnson, C.Y., Bowker, J.M., English, D.B., Worthen, D., (1998). *Wildland Recreation in the Rural South: An Examination of Marginality and Ethnicity Theory*. *Journal of Leisure Research*, 30 (1), 101-120
19. Johnston, R., Poulsen, M., Forrest, J., (2007). *The Geography of Ethnic Residential Segregation : A Comparative Study of Five Countries*. *Annals of the Association of American Geographers*, Vol. 97(4), pp.713-738
20. Johnston, R., Poulsen, M., Forrest, J., (2009). *Research note- Measuring ethnic residential segregation: Putting some more geography in*. *Urban Geography*, 2009, Vol. 30(1), pp. 91- 109
21. Kempen, R. (1997) *Ethnic Segregation in Cities: New Forms and Explanations in a Dynamic World*. *Urban Studies*. Vol. 35, No. 10. 1631 – 1656.
22. Knox, P. (1995) *Urban Social Geography. An Introduction: Patterns of Physical differentiation*. Third Edition. Harlow: Longman
23. Krämer, B. (1995) *Classifications of generic places: Explorations with implications for evolution*. *Journal of Environmental Psychology*, 15:3 – 22
24. Kwan, Mei-Po. (1999) *Gender, the Home-Work Link, and Space-Time Patterns of Nonemployment Activities*. *Economic Geography*, Vol. 75. No. 4. pp. 370-394
25. Macy, M., van de Rijt, A., (2006). *Ethnic preferences and residential segregation: Theoretical Explorations Beyond Detroit*. *The Journal of mathematical Sociology*, Vol. 30(3-4), pp. 275-288
26. Mehretu, A., Pigozzi, B., Sommers, L., (2000). *Concepts in Social and Spatial Marginality*. *Geogr. Ann* 82 B (2):pp, 89-101

27. Musterd, S., (2005). Social and Ethnic Segregation in Europe: Levels, Causes and Effects. *Journal of Urban Affairs*, 27 (3), 331-348
28. Musterd, S., Fullaondo, A. (2008) *Ethnic segregation and the housing market in two cities in Northern and Southern Europe: The cases of Amsterdam and Barcelona*. The University of Amsterdam
29. Musterd, S., van Kempen, R., (2009). *Segregation and Housing of Minority Ethnic Groups in Western European Cities*. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 100 (4), 559- 566
30. Nurmi, P. (2009) *Identifying Meaningful Places*. University of Helsinki. Department of Computer Science
31. Nutley, S., Thomas, C. (1995) Spatial mobility and social change: the mobile and the immobile. *Sociologia Ruralis*, 35: 24–39
32. Peters, K., (2008). Leisure in a Multicultural Society. In: de Haan & van der Duim (editors) *Landscape, Leisure and Tourism*. Eburon, 97-112
33. Ray, Br. (2008) *A Description of the Ethnic Segregation/Mixing Within Major Canadian Metropolitan Areas Project*. Department of Geography. University of Ottawa
34. Relph, E. (1976) *Place and Placeness*. Pion Books, London
35. Schelling, T. (1969) *Models of Segregation*. *American Economic Review*, 59(2), 488-493
36. Schwanen, T., Kwan M.-P., Ren. F. (2008) *How fixed is fixed? Gendered rigidity of space-time constraints and geographies of everyday activities*. *Geoforum*, 39 (6):2109 – 21
37. Shinew, J., Glover., Parry., 2004. *Leisure Spaces as Potential Sites for Interracial Integration*. *Journal of Leisure Research*; 2004 3rd Quarter, Vol. 36(3), p. 336
38. Silm, S., Ahas, R. (2014) *Ethnic Differences in Activity Spaces: A Study of Out-of-Home Nonemployment Activities with Mobile phone Data*. *Annals of the Association of American Geographers*, 104:3, 542-559
39. Statistikaameti Andmebaas (2011). [www] <http://pub.stat.ee/px-web.2001/dialog/statfile2.asp> (18.05.2016)
40. Tallinna Haridusamet (2016). [www] <http://www.tallinn.ee/est/haridus/Esimesse-klassi-astumine> (9.05.2016)
41. Tammaru, T., Kontuly, T., 2011. Selectivity and destinations of ethnic minorities leaving the main gateway cities of Estonia. *Population, Space and Place* Vol. 17 (5),

pp. 674-88

42. Valk, A. (2005) *Eestlaste, Eesti venelaste ja Rootsi eestlaste identiteedist*. Tartu Ülikooli Psühholoogia osakond. [WWW] <http://www.nationalities.ee/EST/Artiklid/eestid.html>
43. Varshavsky, A., Lara, E., Hightower, J., LaMarca, A., Otsason, V. (2007) *GMS infor localisation*. *Pervasive and Mobile Computing*, 3:698 – 720
44. Viry, G. (2012) *Residential Mobility and the Spatial Dispersion of Personal Networks: Effects on Social Support*. *Social Networks*, 34: 59– 72
45. Wang, D., Li, F., Chai, Y., (2012). *Activity Spaces and Sociospatial Segregation in Beijing*. *Urban Geography*, 33 (2), 256-277
46. Wang, Q., 2010. *How Does Geography Matter in the Ethnic Labor Market Segmentation Process? A Case Study of Chinese Immigrants in the San Francisco CMSA*. *Annals of the Association of American Geographers*, 100 (1), 182-201
47. West, P.C (1989). *Urban region parks and Black minorities: Subculture, marginality and interracial relations in the park use in the Detroit metropolitan area*. *Leisure Sciences*, 11, 11-28
48. Wong, D.W.S., Shaw. S-L. (2010) *Measuring segregation: An activity space approach*. *Journal of Geographical System*, 13(2), 127-145
49. Zhou, C., Frankowski, D., Ludford, P., Shekhar, S., Terveen, L. (2007.) *Discovering personally meaningful places: An Interactive clustering approach*. *ACM Trans. Inform. Syst.* 25(3), Article 12

LISA 1 – Küsitluse ankeet

Tallinna koolide õpilaste vaba aja ruumikasutus

Käesoleva küsitluse peamine eesmärk on välja selgitada, kas Tallinna koolide õpilaste vaba aja ruumikasutuses esineb erinevusi. Uuringu viib läbi Tartu Ülikooli geograafiaosakonna keskkonnakorralduse ja planeerimise tudeng, Liana Kirspuu. Tulemusi kasutan ja analüüsin oma ülikooli lõputöö raames. Tagan vastuste kasutamise ainult üldistatud kujul. Küsitlusankeedil olev info jääb konfidentsiaalseks. Palun Sul täita käesolev küsitlusankeet.

Liana Kirspuu

lkirspuu@ut.ee

Tartu Ülikool

Keskkonnakorraldus ja -planeerimine

OMA VASTUSEVARIANDILE TÕMBA RING ÜMBER

I VABA AJA RUUMIKASUTUS TALLINNAS

1. Kas käid peale kooli huviringis / treeningul?
 - a. Jah
 - b. Ei (liigu edasi küsimuse nr. 3 juurde)

2. Palun loetle üles kõik huviringid, kus käid ja lisa juurde kui tihti igas huviringis käid. Lisaks too välja ka linnaosa, kus sinu huviring asub (Haabersti, Kesklinn, Kristiine, Lasnamägi, Mustamägi, Nõmme, Pirita, Põhja-Tallinn). Kui huviring asub väljaspool Tallinna, siis kirjuta see linna või valla täpsusega.
 - 1) Huviring (kirjuta nimetus).....
Sagedus.....
Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjuta linn või vald).....
 - 2) Huviring (kirjuta nimetus).....
Sagedus.....
Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjuta linn või vald).....
 - 3) Huviring (kirjuta nimetus).....
Sagedus.....
Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjuta linn või vald).....

3. Palun loetle üles poed, mida kõige sagedamini külastad. Lisaks too välja linnaosa, kus see pood asub (Haabersti, Kesklinn, Kristiine, Lasnamägi, Mustamägi,

- Nõmme, Pirita, Põhja-Tallinn). Kui see pood asub väljaspool Tallinna, siis kirjuta see linna või valla täpsusega.
- a. Pood (nimi).....
 Sagedus.....
 Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjutata linn või vald).....
 - b. Pood (nimi).....
 Sagedus.....
 Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjutata linn või vald).....
 - c. Pood (nimi).....
 Sagedus.....
 Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjutata linn või vald).....
4. Palun too välja oma lähedasemad sõbrad, keda kõige sagedamini külastad. Lisaks too välja linnaosa, kus sinu sõber/sõbranna elab (Haabersti, Kesklinn, Kristiine, Lasnamägi, Mustamägi, Nõmme, Pirita, Põhja-Tallinn). Kui sinu sõber elab väljaspool Tallinna, siis kirjuta see linna või valla täpsusega
- 1) Sõber/Sõbranna (nimi).....
 Sagedus.....
 Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjutata linn või vald).....
 - 2) Sõber/Sõbranna (nimi).....
 Sagedus.....
 Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjutata linn või vald).....
 - 3) Sõber/Sõbranna (nimi).....
 Sagedus.....
 Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjutata linn või vald).....
5. Palun too välja oma lähedasemad sugulased, keda kõige sagedamini külastad. Lisaks too välja linnaosa, kus sinu sugulane elab (Haabersti, Kesklinn, Kristiine, Lasnamägi, Mustamägi, Nõmme, Pirita, Põhja-Tallinn). Kui sinu sugulane elab väljaspool Tallinna, siis kirjuta see linna või valla täpsusega
- 1) Sugulane.....
 Sagedus.....
 Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjutata linn või vald).....
 - 2) Sugulane.....
 Sagedus.....
 Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjutata linn või vald).....
 - 3) Sugulane.....

Sagedus.....

Linnaosa (Väljaspool Tallinna kirjuta linn või vald).....

6. Milliseid kohti Tallinnas vabal ajal vähemalt 3 korda nädalas külastada? Kirjuta vastus alla loetelusse. Sageduse alla kirjuta kui tihti külastad (mitu korda nädalas). Lisaks too välja linnaosa, kus see koht asub (Haabersti, Kesklinn, Kristiine, Lasnamägi, Mustamägi, Nõmme, Pirita, Põhja-Tallinn).

1) Koht.....

Sagedus.....

Linnaosa.....

2) Koht.....

Sagedus.....

Linnaosa.....

3) Koht.....

Sagedus.....

Linnaosa.....

7. Milliseid kohti Sulle meeldib Tallinnas vabal ajal külastada? Kirjuta vastus alla loetelusse, palun too välja 3 Sinule kõige meeldivamat kohta. Sageduse alla kirjuta kui tihti külastad (mitu korda nädalas või kuus või aastas). Lisaks too välja ka põhjused, miks Sulle neid erinevaid kohti külastada meeldib.

4) Koht.....

Sagedus.....

Miks meeldib külastada?.....

.....

5) Koht.....

Sagedus.....

Miks meeldib külastada?.....

.....

6) Koht.....

Sagedus.....

Miks meeldib külastada?.....

8. Milliseid kohad, mida oled Tallinnas külastanud, ei ole Sulle meeldinud? Kirjuta kohad küsimuse alla loetelusse, palun too välja 3 Sulle mitte meeldinud kohta. Lisaks too ka välja põhjused, miks Sulle need kohad ei meeldinud.

- 7) Koht.....
 Miks ei meeldinud?.....

- 8) Koht.....
 Miks ei meeldinud?.....

- 9) Koht.....
 Miks ei meeldinud?.....

III VABA AJA RUUMIKASUTUS VÄLJASPOOL TALLINNA

9. Kas sõidad üksi/koos perega nädalavahetusteks Tallinnast välja?
 a. Jah
 b. Ei
10. Kas sõidad üksi/koos perega koolivaheaegadel Tallinnast välja?
 a. Jah
 b. Ei
11. Mis kohti Eestis Sa kõige sagedamini külastad vähemalt **3 korda aastas**? Anna lühike selgitus, miks neid kohti külastad. Kirjuta iga koha juurde kas koht meeldib või mitte. Kas need kohad erinevad aastajati? Kui jah, siis kirjuta koha taha, mis aastaajal seda kohta kõige tihedamini külastad.
- 1) Koht.....
 Sagedus.....
 Meeldib/ei meeldi.....
 Mis aastaajal kõige tihedamini külastad?.....
- 2) Koht.....
 Sagedus.....
 Meeldib/ei meeldi.....
 Mis aastaajal kõige tihedamini külastad?.....
- 3) Koht.....
 Sagedus.....

Meeldib/ei meeldi.....

Mis aastaajal kõige tihedamini külastad?.....

12. Too välja milliseid paiku Eestis, väljaspool Tallinnat, oled külastanud ja mis paigad Sulle on meeldinud? Kirjuta kohad vastuse alla loetelusse, palun too välja 3 Sulle meeldinud kohta. Lisaks too ka välja põhjused, miks Sulle need kohad on meeldinud. **Selle küsimuse vastamiseks palun kasuta ka lisalehel 2 olevat Eesti kaarti ja märgi need kohad kaardile vastava linna/valla juurde numbriga 7-9.**

7) Koht.....

Sagedus.....

Miks meeldib külastada?.....

.....

8) Koht.....

Sagedus.....

Miks meeldib külastada?.....

.....

9) Koht.....

Sagedus.....

Miks meeldib külastada?.....

.....

13. Too välja milliseid paiku Eestis, väljaspool Tallinnat, oled külastanud ja mis paigad Sulle ei ole meeldinud? Kirjuta kohad küsimuse alla loetelusse, palun too välja 3 Sulle mitte meeldinud kohta. Lisaks too välja ka põhjused, miks Sulle need kohad ei ole meeldinud. **Selle küsimusele vastamiseks palun kasuta lisalehel 2 olevat Eesti kaarti ja märgi need kohad kaardile vastava linna/valla juurde numbriga 10-12.**

10) Koht.....

Sagedus.....

Miks ei meeldi külastada?.....

.....

11) Koht.....

Sagedus.....

Miks ei meeldi külastada?.....

.....

12) Koht.....

Sagedus.....

Miks ei meeldi külastada?.....
.....

V ÜLDANDMED

14. Sugu

a. Poiss

b. Tüdruk

15. Rahvus

c. Eestlane

e. Muu.....

d. Venelane

(kirjuta mis rahvusest
oled)

16. Linnaosa, kus elad

f. Haabersti

g. Kesklinn

h. Kristiine

i. Lasnamägi

j. Mustamägi

k. Nõmme

l. Pirita

m. Põhja-Tallinn

n. Elan Tallinnast väljas

.....

(Kus? Kirjuta linna või
valla nimi)

Täna vastamast! ☺

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Liana Kirspuu

(autori nimi)

annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

TALLINNA EESTI-, EESTI-VENE JA VENEKEELSETE KOOLIDE ÕPILASTE VABA
AJA RUUMIKASUTUS,

(lõputöö pealkiri)

mille juhendaja on Siiri Silm,

(juhendaja nimi)

reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni; üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

Olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartu, 23.05.2016